

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE MALÉ KOSIHY na roky 2024 – 2030

Názov	<i>Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Malé Kosihy na roky 2024 - 2030</i>
Územné vymedzenie	NUTS2 - Západné Slovensko, NUTS3 - Nitriansky samosprávny kraj, LŠÚJ 1 - Okres Nové Zámky, LŠÚJ 2 - Obec Malé Kosihy
Územný plán obce	Áno
Dátum schválenia PHRSR obecným zastupiteľstvom	
Dátum platnosti	
Dokument zverejnený na webovom sídle obce	https://www.malekosihy.sk/

Obsah

ÚVOD	3
Cieľ spracovania metodiky.....	4
Definovanie Programu Hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Malé Kosihy	5
Východiskové dokumenty pre spracovanie PHRSR obce Malé Kosihy na roky 2024 – 2030	7
1 ANALYTICKÁ ČASŤ.....	11
1.1 ZÁKLADNÉ VYMEDZENIE OBCE MALÉ KOSIHY	11
FYZICKOGEOGRAFICKÁ CHARAKTERISTIKA.....	15
Ochrana prírody a krajiny.....	17
Analýza životného prostredia	17
Predchádzanie zmene klímy a zmierňovanie jej dopadov	18
Ovzdušie.....	23
Voda	24
HUMÁNNOGEOGRAFICKÁ CHARAKTERISTIKA	25
História obce Malé Kosihy.....	25
Demografické pomery	25
Podnikateľská štruktúra.....	31
Technická infraštruktúra.....	32
Kultúra, šport, média	32
SWOT analýza	35
2 STRATEGICKÁ ČASŤ	37
3 PROGRAMOVÁ ČASŤ	44
Prioritná oblasť 1 - HOSPODÁRSKA	44
Prioritná oblasť 2 – SOCIÁLNA.....	46
Prioritná oblasť 3 – ENVIRONMENTÁLNA.....	48
4 REALIZAČNÁ ČASŤ	52
Akčný plán obce Malé Kosihy na roky 2023 – 2030	55
5 FINANČNÁ	62
ZÁVER.....	63
Príloha č. 1: Zoznam členov Riadiaceho výboru, pracovných skupín – tímov logistickej podpory a Tímu pre koordináciu participatívnej tvorby a implementácie PHRSR obce Malé Kosihy na obdobie 2024 – 2030.....	64
Príloha č. 2 Obrazová dokumentácia.....	66

ÚVOD

Dokument „Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Malé Kosihy na roky 2024 – 2030“ (PHRSR) je strednodobý plánovací dokument, ktorý na základe analýzy vnútorného a vonkajšieho prostredia obce stanovuje víziu, strategické ciele, priority a opatrenia jej ďalšieho rozvoja. PHRSR predstavuje určitú stratégiu rozvoja obce a bude slúžiť ako podklad pre rozhodovacie procesy s dôrazom na trvalú udržateľnosť environmentálnej, technicko-priestorovej, sociálno-kultúrnej, ekonomickej a inštitucionálnej oblasti.

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Malé Kosihy na roky 2024 – 2030 bol vypracovaný podľa zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja. Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce je strednodobý rozvojový dokument, ktorý je vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v národnej stratégii a zohľadňuje ciele a priority ustanovené v programe hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja vyššieho územného celku, na území ktorého sa obec nachádza.

Pri tvorbe PHRSR je nutné riadiť sa zákonom č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov a Metodikou a inštitucionálneho rámca tvorby verejných stratégií schválenou uznesením vlády SR č. 197/2017 z 26. apríla 2017 a nadradenými programovými dokumentmi.

Aj keď v zmysle zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov je existencia PHRSR podmienkou pre získanie zdrojov zo štátneho rozpočtu a doplnkových zdrojov pre rozvojové projekty obce resp. VÚC, tak jeho spracovanie by malo byť motivované predovšetkým potrebou koncepčného cieľavedomého a transparentného riadenia a rozhodovania ich samosprávnych orgánov v snahe čo najefektívnejšie riešiť problémy a výzvy rozvoja obce, skupiny obcí, či VÚC.

Zlepšenie kvality verejnej správy patrí k prioritám rozvoja krajiny a je aj verejnosťou vnímanou záležitosťou. Základnou výzvou v tejto oblasti je potreba lepšej koordinácie a zosúladovania a synergického pôsobenia prierezových politík pod vedením kľúčových inštitúcií verejnej správy, čo pomôže zlepšiť prepojenie politík a strategických rozhodnutí s plánovanými výdavkami, identifikovať nedostatky, odstrániť rozpočtovú fragmentáciu (roztrieštenosť) a zbytočné duplicity na národnej aj regionálnej úrovni. Napriek mnohým

pozitívnym krokom sa Slovenská republika stále borí s nízkou efektívnosťou strategického riadenia regionálneho rozvoja a najmä nízkou súčinnosťou s aktérmi regionálneho rozvoja pri tvorbe a implementácii stratégií regionálneho rozvoja. Na tieto nedostatky dlhodobo upozorňuje aj OECD vo svojich dokumentoch týkajúcich sa rozvoja a verejnej správy na Slovensku kvôli nedostatočnému strategickému riadeniu.

SMART prístupy by sa mali stať kľúčovými východiskami integrovaných rozvojových stratégií v podobe PHRSR umožňujúcimi využívanie informácií, vedomostí a technológií pre efektívne zabezpečenia prístupu obyvateľov ku vyššej kvalite života. Smart stratégia rozvoja sleduje štyri základné princípy smart špecializácie, ako je výber a koncentrácia na hlavné priority, využitie svojich konkurenčných výhod, vodcovstvo v spolupráci s kľúčovými zainteresovanými skupinami a podpora spolupráce aj prostredníctvom rozličných klastrov.

Cieľ spracovania metodiky

Obsah a základné prístupy k tvorbe programov hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja upravuje zákon č. 539/2008 Z. z o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov. Pri tvorbe a implementácii základného dokumentu strednodobého strategického integrovaného plánovania rozvoja obce Malé Kosihy, spĺňa obec Malé Kosihy požiadavky na tvorbu základných dokumentov podpory regionálneho rozvoja podľa § 5,

- § 7, § 8 a § 8a zákona č. 539/2008 Z. z o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov, plnili úlohu programovacích dokumentov pre implementáciu EŠIF na regionálnej a subregionálnej
- úrovni v období 2021-2027, boli kľúčovými nástrojmi implementácie a územnej koordinácie napĺňania cieľov Národnej
- stratégie regionálneho rozvoja a implementácie Národného investičného plánu SR, boli nástrojmi formulovania a implementácie SMART teda inteligentných/rozumných
- integrovaných rozvojových stratégií regiónov, miest, obcí a ich skupín s využitím inovatívnych prístupov pre efektívnejšie zabezpečenie kvality života občanov, boli relevantnými východiskami pre programové rozpočtovanie obcí a následný monitoring

- a hodnotenie v zmysle zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v znení neskorších predpisov, boli nástrojmi integrácie verejných politík na úrovni regiónov a obcí a zabezpečenia skutočného
- zvýšenia kvality života obyvateľov, zlepšenia podnikateľského prostredia a prístupu občanov k rozhodovaniu, boli nástrojmi efektívneho, aktívneho a vecného zapojenia aktérov regionálneho rozvoja nielen
- z hľadiska definovania potrieb, priorít, cieľov, stratégií rozvoja obce, ale aj implementácie, riadenia a monitorovania stratégií, podporovali vytváranie systému integrovaného územného manažmentu
- politiky a investičné intervencie verejného sektora), efektívnych štruktúr verejnej správy a služieb verejnosti čo najbližšie k občanovi v polycentrickej sústave obcí a miest, boli postavené na vecnom prístupe k riešeniu výziev a problémov rozvoja obcí a regiónov
- založenom na ich poznaní, objektívnom zhodnotení a hľadaní najefektívnejších a najúčinnnejších riešení s využitím najnovších poznatkov, techník a technológií. boli užitočným, efektívnym a vecným nástrojom pre potreby orgánov obce

Definovanie Programu Hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Malé Kosihy

PHRSR obce je strednodobým rozvojovým dokumentom v zmysle zákona č. 539/2008 Z. z o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov a je vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v NSRR, pričom zohľadňuje ciele a priority ustanovené v programe rozvoja VÚC Nitrianskeho samosprávneho kraja. Tento strategický dokument sa skladá z:

- **analytickej časti**, ktorá obsahuje komplexné hodnotenie a analýzu východiskovej situácie obce, odhad jej budúceho vývoja, možné riziká a ohrozenia vo väzbe na existujúce stratégie a koncepcie a využívanie vnútorného potenciálu územia, jeho limitov a rozvoja, definovanie podmienok udržateľného rozvoja obce,
- **strategickej časti**, ktorá obsahuje stratégiu rozvoja obce pri zohľadnení jej vnútorných špecifik a určí hlavné smery, priority a ciele rozvoja obce rešpektovaním princípov regionálnej politiky s cieľom dosiahnutia vyváženého udržateľného rozvoja územia,

- **programovej časti**, ktorá obsahuje najmä zoznam opatrení a aktivít na zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce,
- **realizačnej časti**, ktorá je zameraná na popis postupov inštitucionálneho zabezpečenia formou partnerstva a organizačné zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja obce s ustanovením merateľných ukazovateľov, vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja obce formou akčných plánov,
- **finančnej časti**, ktorá obsahuje finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít, inštitucionálnej a organizačnej stránky realizácie programu rozvoja obce.

Zákon o podpore regionálneho rozvoja 539/2008 Z. z. definuje región veľmi zjednodušene ako územný celok vymedzený v súlade s klasifikáciou štatistických územných jednotiek v súlade s vyššie uvedeným zákonom sa podpora regionálneho rozvoja v SR uskutočňuje na základe: národného rozvojového plánu Slovenskej republiky, regionálneho operačného programu, sektorového operačného programu, programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja samosprávneho kraja a tiež programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce.

Tabuľka č. 1 Zámer spracovania Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Malé Kosihy na roky 2024 – 2030

Názov dokumentu	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Malé Kosihy na roky 2024 - 2030
Forma spracovania	Externý manažment v spolupráci s internými zamestnancami obce
Riadenie procesu spracovania	Participatívne plánovanie
	Pracovné skupiny boli zložené z externých odborníkov, zamestnancov obecného úradu, občanov.
	Komunikácia prebiehala pomocou osobných stretnutí, dotazníkov, online komunikácie
Obdobie spracovania	September 2023 – Marec 2024
Forma financovania	Vlastné zdroje

Zdroj: Vlastné spracovanie, 2024

Tabuľka č. 2 Metódy zapojenia verejnosti do prípravy Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Malé Kosihy na roky 2024 – 2030

Metódy zapojenia verejnosti do prípravy PHRSR			
Metóda	Informovanie verejnosti	Získanie názorov	Zohľadnenie názorov verejnosti
Úradná tabuľka obce	<i>áno</i>	<i>nie</i>	<i>nie</i>
Internetová stránka obce	<i>áno</i>	<i>áno</i>	<i>áno</i>
Obecné noviny	<i>áno</i>	<i>áno</i>	<i>áno</i>
Obecný rozhlas	<i>áno</i>	<i>nie</i>	<i>nie</i>
Stretnutia s občanmi	<i>nie</i>	<i>nie</i>	<i>nie</i>
Návšteva v území	<i>áno</i>	<i>áno</i>	<i>áno</i>
Verejné vypočutie	<i>áno</i>	<i>áno</i>	<i>áno</i>
Dotazník pre širokú verejnosť	<i>áno</i>	<i>áno</i>	<i>áno</i>
Pracovné skupiny	<i>áno</i>	<i>áno</i>	<i>áno</i>
Nezávislí experti	<i>áno</i>	<i>áno</i>	<i>áno</i>

Zdroj: Vlastné spracovanie, 2023

Východiskové dokumenty pre spracovanie PHRSR obce Malé Kosihy na roky 2024 – 2030

Tento programový dokument prioritne vychádza z aktuálnych strategických dokumentov na programové obdobie 2021 – 2027 na úrovni Európskej únie, na úrovni Slovenskej republiky, na úrovni Nitrianskeho samosprávneho kraja (+ z ďalších stratégií na regionálnej a miestnej úrovni, napr. je previazaný s Víziou a stratégiou rozvoja Slovenska do roku 2030 – dlhodobou stratégiou udržateľného rozvoja Slovenskej republiky – Slovensko 2030, Národnou stratégiou regionálneho rozvoja SR [schválený uznesením Vlády SR č. 222 zo 14. mája 2014], Konceptiou územného rozvoja Slovenska 2001 [KURS 2001] v znení Zmien a doplnkov č. 1 KURS 2011, Partnerskou dohodou Slovenskej republiky na roky 2021 – 2027, Stratégiou adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy, Nízkouhlíkovou stratégiou rozvoja Slovenskej republiky do roku 2030 s výhľadom do roku 2050, Plánom obnovy a odolnosti Slovenskej republiky, Strategickým plán Spoločnej poľnohospodárskej politiky na roky 2023 – 2027, Programom hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Nitrianskeho samosprávneho kraja do roku 2030, Konceptiou rozvoja sociálnych služieb v regióne Nitrianskeho samosprávneho kraja na roky 2018 – 2023, Územným plánom regiónu Nitrianskeho kraja (2012) – Zmeny a doplnky č.1 Územného

plánu regiónu Nitrianskeho samosprávneho kraja (2015) – Územný plán regiónu Nitrianskeho kraja (2020), Stratégiou rozvoja vidieka Nitrianskeho samosprávneho kraja 2016 – 2022, Regionálnou inovačnou stratégiou NSK na roky 2014 – 2020, Stratégiou rozvoja cyklotrás a cyklodopravy v NSK na roky 2016 – 2020, Strategickým a marketingovým plánom rozvoja cestovného ruchu v NSK na roky 2014–2020, Konceptiou rozvoja stredného školstva v Nitrianskom samosprávnom kraji na roky 2021 – 2027, Regionálnou inovačnou stratégiou NSK na roky 2021 – 2027 atď.

PHRSR obce Malé Kosihy bol spracovaný aj v súlade s významným strednodobým eurofondovým investičným plánom pre Slovensko: Program Slovensko 2021 – 2027 (ktorý bol schválený uznesením vlády SR č. 426 z 28. júna 2022, a na základe ktorého bude možné čerpať takmer 13 miliárd eur v novom programovom období; strešným rámcom pre Program Slovensko 2021 – 2027 je Partnerská dohoda na roky 2021 – 2027). Prostredníctvom Programu Slovensko sa v období 2021 – 2027 budú realizovať investície z Európskeho fondu regionálneho rozvoja, Európskeho sociálneho fondu plus, Kohézneho fondu a Fondu na spravodlivú transformáciu pre cieľ Investovanie do rastu a zamestnanosti (ďalej len „fondy EÚ“). Tento strategický dokument určuje podrobne oblasti, kam bude Slovensko nové fondy EÚ investovať. Program Slovensko nahradí doterajších šesť operačných programov a výrazne sa tiež zredukuje byrokratická náročnosť procesu využitia európskych zdrojov.

Pri vypracovaní tohto programového dokumentu boli zohľadnené priority Národnej stratégie regionálneho rozvoja SR, ako aj jej vízia regionálneho rozvoja na Slovensku: Slovensko sa má stať krajinou s vysokou kvalitou života všetkých občanov. Každý región bude využívať svoje danosti v prospech svojho udržateľného hospodárskeho, sociálneho, environmentálneho a územného rozvoja, a tým aj Slovenskej republiky, ako vyspelého, hospodársky, politicky a sociálne súdržného členského štátu Európskej únie.

Pre naplnenie dlhodobej vízie regionálneho rozvoja SR zameranej na rozvoj obcí, miest a regiónov, zvyšovanie ich výkonnostného potenciálu a konkurencieschopnosti Národná stratégia regionálneho rozvoja SR stanovuje strategický cieľ:

Integrovaným a výsledkovo orientovaným prístupom k regionálnemu rozvoju a na základe využitia vnútorného potenciálu regiónov zvýšiť do roku 2030 ich adaptabilitu, konkurencieschopnosť a výkonnosť pri súčasnom zvyšovaní kvality života obyvateľov a pri

rešpektovaní princípov udržateľného rozvoja.

PHRSR obce Malé Kosihy vychádza z 5 cieľov Partnerskej dohody Slovenskej republiky na obdobie 2021 – 2027:

Inteligentnejšia Európa– Inovatívne Slovensko;

Ekologickejšia Európa –Ekologické Slovensko pre budúce generácie;

Prepojenejšia Európa–Mobilita, doprava a prepojenosť;

Sociálnejšia Európa – Sociálne, spravodlivé a vzdelané Slovensko;

Európa bližšie k občanom – Kvalitný život v regiónoch.

PHRSR obce Malé Kosihy bol vytvorený partnerstvom hlavných aktérov územia. K príprave PHRSR bol zriadený Riadiaci výbor zo zástupcov verejného sektora – samosprávy, súkromného sektora a mimovládneho sektora, ale boli zriadené aj pracovné skupiny pre jednotlivé prioritné oblasti (hospodárska oblasť, sociálna oblasť, environmentálna oblasť). Príležitosť vstupu do programovacieho procesu dostali všetci obyvatelia obce vrátane podnikateľských subjektov, organizácií a inštitúcií z obce. Obyvatelia, ako aj zástupcovia podnikateľských subjektov, organizácií a inštitúcií mali možnosť sa zapojiť do procesu programovania prostredníctvom hĺbkových rozhovorov a pripomienkovania pracovných verzií strategického programu.

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce schvaľuje Obecné zastupiteľstvo Malé Kosihy, ktoré bude potom realizovať vykonateľnosť, kontrolu, monitorovanie a hodnotenie tohto programu.

Obr.1: Základné ciele obce Malé Kosihy na obdobie 2024– 2030 vychádzajú z cieľov z Partnerskej dohody SR na obdobie 2021 –2027

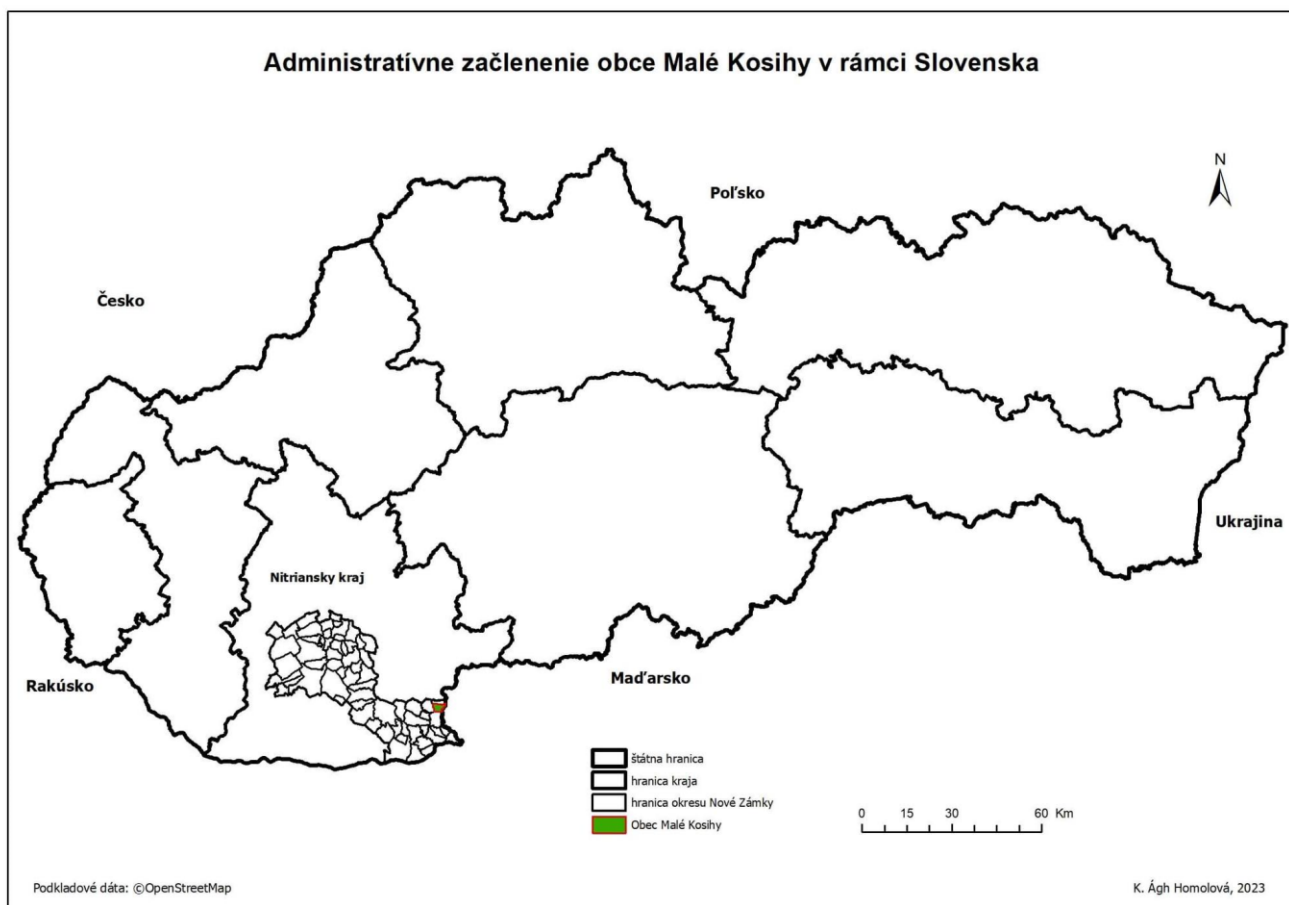
1 ANALYTICKÁ ČASŤ

1.1 ZÁKLADNÉ VYMEDZENIE OBCE MALÉ KOSIHY

Obec Malé Kosihy sa z hľadiska administratívneho začlenenia NUTS III zaraďuje do Nitrianskeho samosprávneho kraja a z pohľadu NUTS IV do okresu Nové Zámky. Z hľadiska dochádzky za administratívno-správnymi inštitúciami a inými službami sa obec nachádza v spádovej oblasti mesta Štúrovo.

Okres susedí so štyrmi okresmi a to s okresom Nitra na severe, okresom Levice na východe, s okresom Šaľa na západe a s okresom Komárno na juhozápade. Na juhu okres Nové Zámky susedí s Maďarskom a prirodzenú hranicu tvorí rieka Dunaj. Obec Malé Kosihy sa nachádza približne 134 km východne od hlavného mesta Slovenska Bratislavy a od okresného mesta Nové Zámky je obec Malé Kosihy vzdialená približne 45 km juhozápadne. Hranice katastrálneho územia, ktorého celková výmera dosahuje približne 15,21 km², susedia s katastrami nasledovných obcí:

- Na severe susedí s obcou Salka
- Na západe s obcou Sikenička
- Na juhu susedí s obcou Salka

Tabuľka č.3 Územné vymedzenie obce Malé Kosihy

Územné vymedzenie obce Malé Kosihy					
Kraj: Nitriansky	Kód kraja: 400	Okres: Nové Zámky	Kód okresu: 404	Obec: Malé Kosihy	Kód obce: 503355

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2023

Z hľadiska osídlenia v zmysle KURS 2001, územie obce Malé Kosihy sa nachádza v spádovej oblasti tzv. štúrovského ťažiska osídlenia, osídlenia tretej úrovne. V jeho relatívne dostupnej vzdialenosti sa nachádza i levické ťažiska osídlenia tretej úrovne.

Doplňkom sídelnej architektúry SR sú aj rozvojové osy ako súčasť tvorby hierarchizovanej sídelnej štruktúry. Rozvojové osy sa na Slovensku rozvíjajú v uzlovo-pásovom sídelnom systéme, ktorého osnovu tvoria centrá osídlenia a dopravno-komunikačné systémy spájajúce centrá.

V tomto kontexte, územie obce Malé Kosihy je súčasťou tzv. pohronskej rozvojovej osi, v smere: Tlmače – Levice – Želiezovce– Štúrovo.

Z hľadiska mikropohy obce, Malé Kosihy sa radia k malým obciam do 499 obyvateľov. V najbližšom susedstve obce sú ďalšie obce ako: Salka, Pastovce, Zalaba, Sikenička, Pavlová, Bajtava, a iné.

Z hľadiska dopravnej polohy obce, Malé Kosihy sa nachádzajú najbližšie k mestu Štúrovo a vo väčšej vzdialenosti k mestu Želiezovce, resp. Šahy.

Obec je exponovaná voči dopravnému ťahu, cestná komunikácia II/564 v približnej dochádzkovej vzdialenosti Malé Kosihy – Štúrovo (17,07 km). Obec je prepojená viacerými linkami hromadnej autobusovej prepravy. Verejná autobusová doprava je vedená po cestách II/564. V obci sa nachádzajú 2 zastávky verejnej autobusovej dopravy.

Obcou vedie hlavná cesta II. triedy č. 564. Táto cesta spája okresy Levice a Nové Zámky s celkovou dĺžkou 69,998 km. V okrese Nové Zámky vedie cez obce Malé Kosihy, Salka, Bajtava a Kamenica nad Hronom. Končí sa na križovatke s cestou I. triedy č. 76 v Štúrove. Okrem nej sa v obci nachádzajú aj vedľajšie obslužné komunikácie so šírkou do 4,9 m. Celkový technický stav ciest v obci je dlhodobo neudržateľný. Komunikácie majú popraskanú vrchnú vrstvu s výtlkmi. Na niektorých úsekoch dochádza k poklesu cesty v dôsledku poškodenia spodných vrstiev cesty. Niektoré praskliny a výtlky boli zrekonštruované v

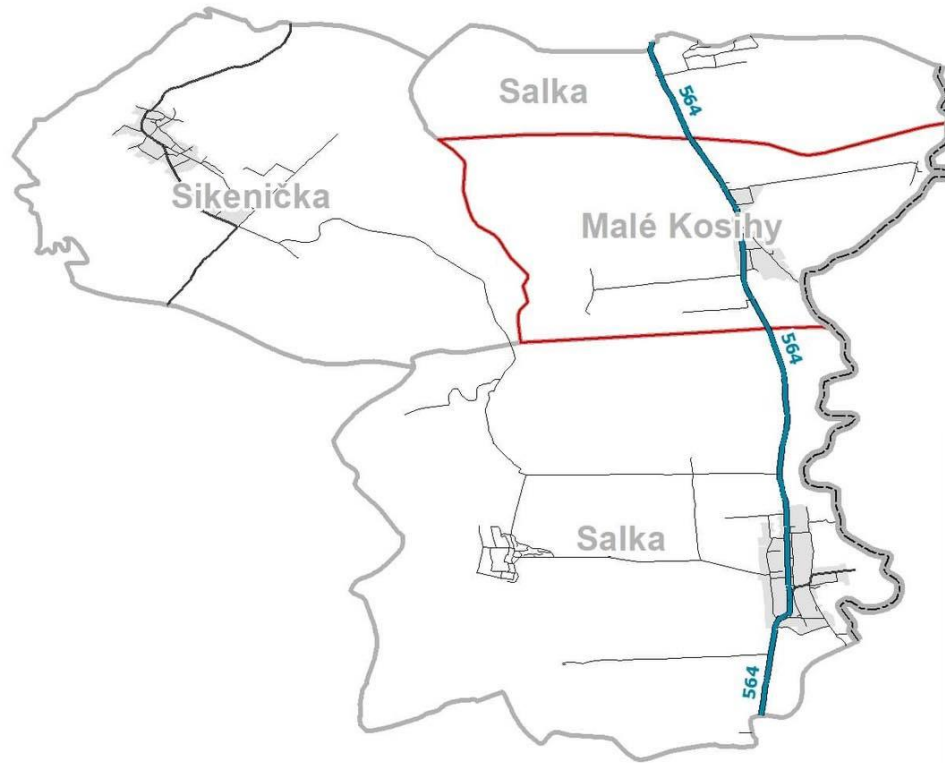
predchádzajúcom období, ale vyžadujú si komplexnú rekonštrukciu ciest. Komunikácie pre peších sú v obci vybudované len pozdĺž vedľajších ciest.

Celkovo je v obci vybudovaných 5 km chodníkov, ktorých technický stav je v súčasnosti nevyhovujúci. Obec má v pláne dobudovať 1 km chodníkov a zrekonštruovať 2 km chodníkov. Je potrebná úprava predovšetkým chodníkov okolo hlavnej cesty, v okolí obecného úradu a chodníka smerom k cintorínu.

Napojenie na autobusovú dopravu je zabezpečené predovšetkým okresným mestom Nové Zámky.

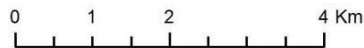
Cez obec premáva autobusová linka č. 404446 na trase Štúrovo – Leľa – Salka – Malé Kosihy – Ipeľský Sokolec, ktorá je zabezpečená spoločnosťou Arriva NZ. Okrem tejto linky obcou prechádza aj diaľkový spoj č. 404502 na trase Štúrovo – Šahy – Zvolen – Banská Bystrica – Ružomberok.

Dopravná poloha obce Malé Kosihy

cesty

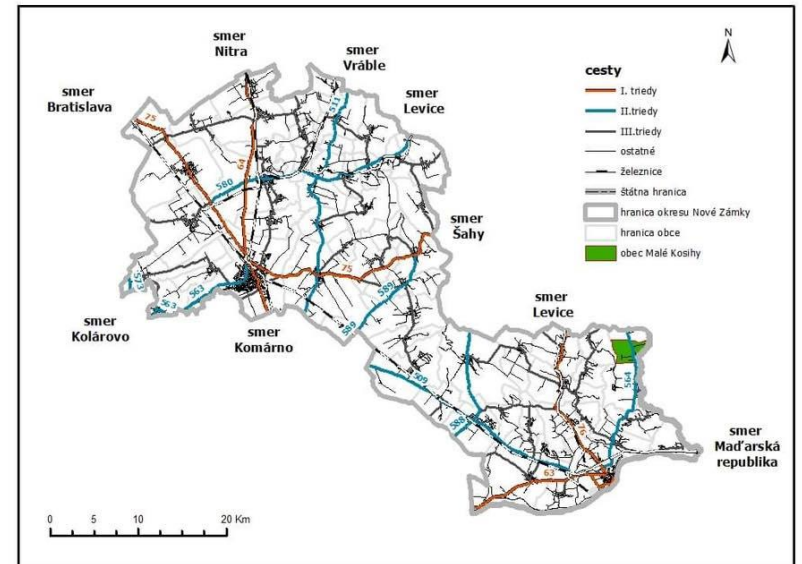
- I. triedy
- II. triedy
- III. triedy
- ostatné
- štátna hranica
- hranica obce
- obec Malé Kosihy

Pokladové dáta: ©OpenStreetMap

K. Ágh Homolová, 2023

Dopravná poloha obce Malé Kosihy v rámci okresu Nové Zámky

- ### cesty
- I. triedy
 - II. triedy
 - III. triedy
 - ostatné
 - železnice
 - štátna hranica
 - hranica okresu Nové Zámky
 - hranica obce
 - obec Malé Kosihy

FYZICKOGEOGRAFICKÁ CHARAKTERISTIKA

Zemepisná poloha obce je približne 47° 55' 21'' N (S) severnej šírky a 18° 45' 7'' E (V) východnej dĺžky. Malé Kosihy ležia v Podunajskej nížine a Ipeľskej pahorkatine na pravom brehu Ipeľa. Stred obce má nadmorskú výšku 115 m n. m., chotár 110 – 230 m n. m. Východná časť chotára je rovina na mokrej zaplavovanej nive, západná časť na vyšších terasách pahorkatiny s agátovými a dubovými lesíkmi. Má nivné, lužné a hnedozemné pôdy.

Geomorfologická charakteristika územia

Základom geologickej stavby územia je karpatská horská sústava, ktorá je súčasťou alpsko-himalájskej sústavy do ktorej je zahrnuté celé územie Slovenska

Z hľadiska Regionálne geologické členenie Slovenska /D.Vass et al., 198B/je dotknuté územie súčasťou:

Tabuľka č. 4: Geomorfologické začlenenie obce Malé Kosihy

Geomorfologické začlenenie obce Malé Kosihy							
Sústava	Podsústava	Provincia	Subprovincia	Oblasť	Celok	Podcelok	Časť
Alpsko-himalájska	Panónska panva	Západopanónska panva	Malá Dunajská kotlina	Podunajská nížina	Podunajská pahorkatina	Ipeľská pahorkatina	Zalabský chrbát

Zdroj: Mazúr, Lukniš, 1986

Geologický podklad územia zväčša je tvorený neogénnym vápnitým ílom, pieskom, vápnitými prachovcami a pieskovicami. Z hľadiska inžiniersko-geologickej rajonizácie rozoznávame rajóny kvartérnych a predkvartérnych hornín. Z hľadiska rajónov predkvartérnych hornín v území obce sa prelínajú pásma **rajónov flyšoidných hornín a striedajúcich sa súdržných a nesúdržných sedimentov**. Kvartérny pokryv územia je tvorený zväčša **rajónmi sprašových sedimentov a deluviálnych sedimentov**.

Hydrologické pomery

Z hydrogeologického hľadiska územie obce spadá do povodia rieky Ipeľ. Z pohľadu hydrogeologickej rajonizácie, územie obce spadá do hydrogeologického rajóna Q 090 Neogén Lučenskej kotliny.

Zdroje povrchových vôd predstavuje predovšetkým rieka Ipeľ pretekajúca východnou časťou územia obce. V katastri obce sa nachádza aj viacero rybníkov, resp. vodných nádrží prepojených s riekou Ipeľ. Geotermálne vrty alebo pramene sa v okolí obce nenachádzajú.

Klimatické pomery

Klimaticky, územie obce spadá do teplého mierne vlhkého až suchého klimatického pásma. Priemerná teplota vzduchu v júli dosahuje úroveň $>16^{\circ}\text{C}$ a v januári je to v priemere $>-2^{\circ}\text{C}$. Priemerná ročná teplota v danej oblasti sa pohybuje v rozmedzí 9 - 10°C

Čo sa týka priemerného ročného úhrnu zrážok, územie sa vyznačuje najmä charakterom podpriemerného až nízkeho priemerného úhrnu zrážok v rozmedzí od 550 – 600 mm úhrnu zrážok. Priemerný úhrn zrážok v júli dosahuje úroveň >60 mm a priemerný úhrn zrážok v januári dosahuje úroveň 20 – 40mm. Index zavlažovania územia pre toto územie predstavuje hodnotu -40.

Územie obce je exponované najmä voči pôsobeniu severozápadných a juhovýchodných vetrov s priemernou rýchlosťou 3,31 – 4,00 m/s (SZ) a 3,41 – 4,3 m/s (JV). Vyskytujú sa aj východné a severné vetry. Územie je stredne silne zaťažené prízemnými inverziami, čo má vplyv na možné výkyvy počasia.

Pôdne pomery

Celková rozloha územia obce Malé Kosihy za r.2021 predstavuje približne 843 ha. Z hľadiska hospodárskeho využitia pôdy, najväčší podiel z výmery územia pripadá na poľnohospodársku pôdu a to na úrovni približne 74 % (629 ha) z celkovej výmery územia. Lesná pôda predstavuje približne 10,07 % (84 ha) z výmery územia. Zastavaná časť územia, predovšetkým intravilán obce predstavuje približne 4,9 % (41 ha) územia. Podiel z celkového využitia územia pripadajúci na vinice, záhrady a TTP predstavuje približne na úrovni 5,6 % (48 ha) územia obce. Vodné plochy sa rozprestierajú približne na 3,92 % (33 ha) územia z celkovej výmery obce. Z hľadiska zastúpenia jednotlivých pôdných typov v pôdnej štruktúre prevládajú predovšetkým čiernice, černozeme a hnedozeme, pôdy s vysokou produkčnou hodnotou, s prímiesou rôznych pôdných subtypov.

Z hľadiska priepustnosti a retenčnej schopnosti pôd, dané územie je charakteristické pôdami so strednou až vysokou priepustnosťou. Z hľadiska zrnitosti ide predovšetkým o hlinité pôdy a ílovito-hlinité pôdy.

Vegetačné pomery

Z hľadiska výskytu prirodzenej vegetácie na danom území sa prelínajú rôzne pásma zmiešaných listnatých lesov, ktoré podmieňujú i ďalší výskyt porastov nižšieho vegetačného stupňa a predovšetkým rôznych živočíšnych biopopulácií.

Z hľadiska zastúpenia rôznych lesných typov v danom území dominujú predovšetkým zmiešané mäkké a tvrdé lužné lesy, dubovo-hrabové, dubové cerovo-dubové lesy.

Podľa Futáka (1980) dané záujmové územie spadá do oblasti panónskej flóry (Pannonicum), ktorá sa rozprestiera na nížinách južného Slovenska. V užšom vymedzení dané záujmové územie je súčasťou obvodu pramatranskej xerotermej flóry (Matricum) zahŕňajúci južný pás územia Slovenska od Burdy cez Ipeľsko-rimavskú brázdú až po Slovenský kras.

Živočíšstvo

Z hľadiska zoogeografického členenia (terestrický biocyklus), územie možno regionalizovať nasledovne:

Provincia: Provincia stepí

Úsek: Panónsky úsek

Dané záujmové územie spadá do oblasti výskytu biómov stepných ekosystémov v rámci biómov mierneho pásma. Z fauny sa v tomto pásme vyskytujú najmä druhy ako hrdlička záhradná (*Streptoptelia decaocto*), ďateľ hnedkavý (*Dendrocopos syriacus*) a iný.

Ochrana prírody a krajiny

Analýza životného prostredia

Jednotlivé zložky životného prostredia nie sú v obci Malé Kosihy výrazne ohrozované. Formy ovplyvňovania a znečisťovania jednotlivých zložiek životného prostredia sú charakterizované prvkami typickými pre vidiecky a poľnohospodársky priestor.

Dlhodobým pôsobením intenzifikačných faktorov v poľnohospodárstve, ale aj všeobecným zhoršovaním kvality životného prostredia sa znížila kvalita všetkých druhov pôd. Určité lokálne znečistenia pôd výrazne ovplyvňujú a spôsobujú divoké skládky. Viditeľná a podstatná zmena sa dá dosiahnuť len kompletnou rekultiváciou divokej skládky a jej blízkeho okolia.

Znečisťovanie povrchových vôd je spôsobované taktiež prvkami typickými pre poľnohospodársky a vidiecky priestor. Najvýraznejšími prvkami sú neodkanalizované sídla, farmy živočíšnej výroby, výrobné prevádzky a skládky priemyselných a komunálnych odpadov. Stabilizujúcim respektíve zlepšujúcim faktorom v tomto smere by bolo vybudovanie kompletnej siete kanalizácie, aby sa splaškové vody nemuseli sústreďovať v prevažne nevyhovujúcich žumpách a potom odvážať fekálnym vozom do čerpacej stanice.

Ovzdušie je zaťažované základnými znečisťujúcimi látkami, ako sú tuhé prachové a plynné exhaláty. Najväčšími producentmi je miestna doprava a poľnohospodárska výroba. Eliminácia týchto vplyvov je možná vytvorením izolačnej zelene okolo priestorov výrobných prevádzok a samozrejme aj postupnou plynofikáciou jednotlivých tepelných zdrojov. V súčasnej dobe však vzhľadom na ceny energií dochádza na vidieku k návratu ku tuhým palivám, ako je drevo, aj keď prevažne len v rodinných domoch obyvateľstva sídiel.

Doprava ale najmä priesťahová štátna cesta je významným zdrojom hluku. Na niektorých miestach je situácia aspoň čiastočne riešená vysadenými stromami, a však na niektorých miestach takéto riešenie nie je možné.

Pri riešení problematiky zneškodňovania komunálnych odpadov z územia obce je potrebné vychádzať z okresnej koncepcie odpadového hospodárstva. Základom pri riešení situácie s komunálnymi odpadmi je v prvom rade obmedzenie vzniku odpadov, realizácia kompostovania komunálnych odpadov biologického pôvodu, zvyšovanie využívania odpadov ako druhotných surovín, likvidácia a sanácia divokých skládok v obci a realizácia projektu zberu separovaného a nebezpečného odpadu.

Tuhý komunálny odpad z obydľí je zbieraný do vlastných nádob a odvážaný na regionálnu skládku. Nebezpečný odpad sa zberá podľa potreby a odvážaný je do najbližšej spaľovne.

Predchádzanie zmene klímy a zmierňovanie jej dopadov

Globálna zmena klímy zväčšuje extrémne výkyvy počasia aj v Malých Kosihách, kde je to hlavne vo forme extrémnych horúčav a častých privalových zrážok. Obdobie 2001 – 2017 sa charakteristikami teploty vzduchu, úhrnov zrážok, výparu, snehovej pokrývky, ako aj iných prvkov priblížilo k predpokladaným podmienkam klímy okolo roku 2030.

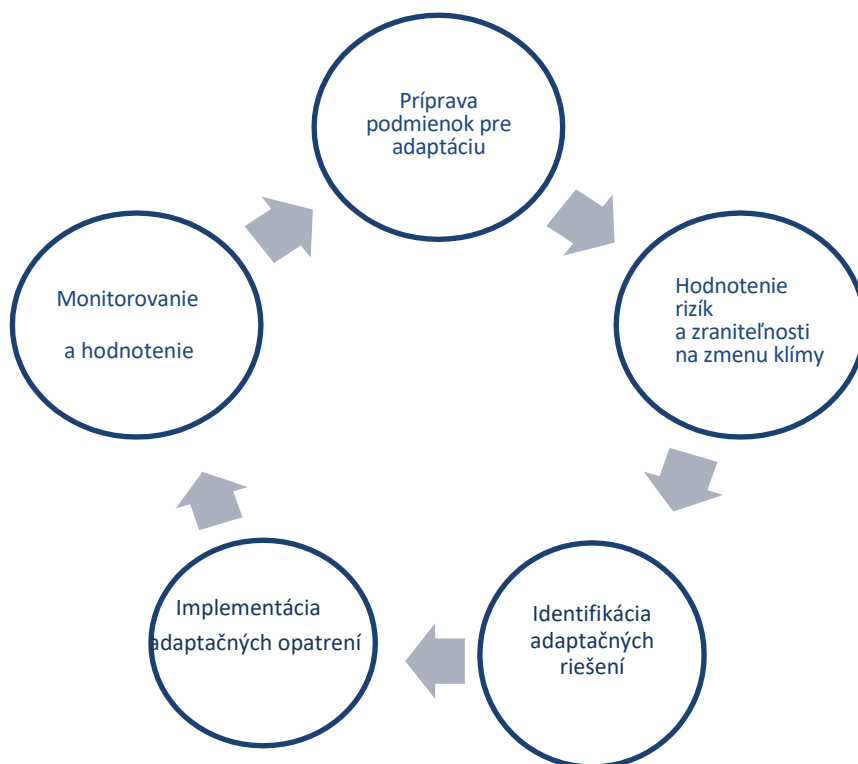
Za obdobie rokov 1881 –2017 sa na Slovensku pozoroval:

- rast priemernej ročnej teploty vzduchu asi o 1,73 °C (z pohľadu ročných sezón k najrýchlejšiemu otepľovaniu dochádza v lete a na jar),
- pokles relatívnej vlhkosti vzduchu (na juhu Slovenska od roku 1900 doteraz o 5 %, na ostatnom území menej),
- vzrast potenciálneho výparu a pokles vlhkosti pôdy – charakteristiky výparu vody z pôdy a rastlín, vlhkosti pôdy, slnečného žiarenia potvrdzujú, že najmä juh Slovenska sa

postupne vysušuje,

- extrémne horúčavy, extrémne sucho, extrémne zrážky, extrémne búrky (Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy).

Obrázok č.2: Model proaktívnej adaptácie obce na zmenu klímy

Zdroj: Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy

Tabuľka č 5: Dôsledky zmeny klímy v sídelnom prostredí

Oblasti	Dôsledky zmeny klímy			
Zastavané územia	Nepriaznivá mikroklíma v dôsledku zosilnenia tepelného ostrova obce a prehrievaniu spevnených povrchov, zhoršenie tepelnoizolačných vlastností budov, a zníženie kvality života obyvateľov bez adekvátneho bývania		Poškodenie povrchov a zariadení na verejných priestranstvách, zosuvy pôdy, problémy s odtokom v dôsledku nedostatočne dimenzovanej resp. zastaranej kanalizačnej siete, zatopenie budov, poškodenie základov budov, v krajných prípadoch zrútenie budov v dôsledku zosuvov spôsobených prívalovými zrážkami	Narušenie konštrukcie budov, poškodenie povrchov a zariadenia verejných priestranstiev, poškodenie fasád a omietok budov, poškodenie zariadení budov (solárne panely, fotovoltaické články a pod.), poškodzovanie infraštruktúry v lesoparkoch.
Zeleň	Zmeny v druhovej štruktúre (zvýšený potenciál využitia xerothermných druhov drevín v štruktúrach zelene sídiel), šírenie inváznych a nepôvodných druhov	Usychanie vegetácie, chradnutie drevín, ohrozenie škodcami, častejšie možné požiare.	Pôdna erózia, ochudobnenie pôdneho substrátu o živiny, podmáčanie a oslabenie koreňového systému drevín, poškodenie sadovnícky upravených plôch	Poškodenie drevín zlomami a vývratmi
Vodné zdroje (pitná, úžitková, technologická voda, vodné toky, nádrže a pod.)	Zvýšené nároky na spotrebu pitnej vody a úžitkovej vody na zavlažovanie.	Problém so zásobovaním pitnou vodou, zavlažovaním, pokles vodného stavu, etrofizácia	Zvýšené nároky nastokovú sústavu odvádzať prívalové zrážky, bleskovopodne a záplavy spôsobujúce škody.	
Zdravie obyvateľstva	Zhoršenie celkového stavu zraniteľných skupín obyvateľov, riziko prehriatia alebo dehydratácie organizmu, zhoršenie stavu ľuší s kardiovaskulárnymi, respiračnými ochoreniami, dopad nových patogénov na zdravie	Zhoršenie alergických stavov, riziko dehydratácie organizmu, dopad nových patogénov na zdravie	Výskyt infekčných ochorení	Ohrozenie ľudí bez domova a iných zraniteľných skupín

Doprava	Únava materiálu, prehriatie zariadení, poškodzovanie povrchu komunikácií, poškodzovanie koľajníc, zhoršený komfort cestujúcich, zvýšenie koncentrácie prízemného ozónu		Zhoršenie bezpečnosti plynulosti dopravy, poškodenie technického parku, zosuvy pôdy môžu skomplikovať zásobovanie tovarmi.	Znížená bezpečnosť pozemnej dopravy, poškodenie technického parku.
Energetická infraštruktúra	Meniace sa požiadavky na dodávku energií a zaťaženie rozvodného systému elektrickej energie v dôsledku zvýšeného výkonu chladiacich systémov, častejšie výpadky rozvodných systémov a energetických výrobných technológií.	Stúpajúce požiadavky na technologickú vodu	Poruchy a poškodenie zariadení, výpadky v dodávke energií.	Poruchy a poškodenie zariadení, výpadky v dodávke energií, zvýšenie komplikácií pri opravách, nárast škôd spôsobených výpadkom energií u odberateľov.

Zdroj: Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy, 2018

Pre zmiernenie tempa zmeny klímy je potrebné zavádzať mitigačné opatrenia zamerané na obmedzovanie množstva vypúšťaných skleníkových plynov do ovzdušia a zvyšovať záchyty uhlíka. Pre lepšie prispôbenie sa dôsledkom zmeny klímy je potrebné prijať adaptačné opatrenia na regionálnej a lokálnej úrovni.

Pod pojmom zmena klímy rozumieme zmenu dlhodobého charakteru počasia v určitej oblasti, čo sa môže prejavovať nárastom priemerných teplôt, častejším výskytom extrémnych prírodných javov či poklesom úhrnu zrážok. Aktuálne zmena klímy sa stáva jednou z najväčších výziev environmentálnej politiky každej krajiny, každého regiónu a každej obce.

Všetky negatívne javy zmeny klímy sa v súčasnosti dajú zmierniť pozitívnymi adaptačnými opatreniami (napr. takými, ktoré zadržávajú vodu a vlhkosť na území obce).

V strednodobom horizonte je potrebné zvýšiť využitie zelených opatrení, v Malých Kosihách je potrebné realizovať/podporovať opatrenia:

- ✓ *na rozšírenie verejnej zelene,*
- ✓ *na zvyšovanie podielu vegetácie v okolí dopravných komunikácií,*
- ✓ *na budovanie alternatívnych prvkov zelenej infraštruktúry (podporu*

zelených striecha vertikálnej zelene).

- ✓ na tienenie verejných priestorov.
- ✓ na ekologický manažment zrážkových vôd (budovanie plôch s priepustným povrchom, zvýšenie infiltrácie vody; udržateľné odvodňovacie systémy) – navýšenie retenčnej kapacity územia pomocou hydrotechnických opatrení, navrhnutých ohľaduplne k životnému prostrediu.
- ✓ na zabezpečenie dostatočnej kapacity prietoku kanalizačnej sústavy.
- ✓ na revitalizáciu, ochranu a starostlivosť o zeleň.
- ✓ na zabezpečenie udržiavanie dobrého stavu, statickej a ekologickej stability drevín.

Zvýšená spotreba energie a produkcia emisií CO₂ má priamy dopad na lokálnu a aj oblastnú kvalitu životného prostredia. Množstvo spotrebovanej energie a produkcia emisií CO₂ je priamo závislá od správania sa obyvateľov a firiem. Zvyšujúca sa životná úroveň obyvateľstva a intenzívny rozvoj hospodárstva sa odráža na zvýšených nárokoch na spotrebu energie. V strednodobom časovom horizonte je potrebné aj skvalitniť informačnú kampaň na zvýšenie povedomia občanov/návštevníkov/podnikov obce o problematike energetickej efektívnosti a znižovania emisií skleníkových plynov. V danom časovom horizonte je potrebné podporovať environmentálnu výchovu, vzdelávanie a osvetu v každom veku s cieľom zabezpečenia udržateľného využívania zdrojov a ochrany životného prostredia. So vzdelávaním je nutné začať už vo veľmi skorom veku, keďže deti ešte nemajú negatívne environmentálne návyky, ktoré by bolo treba odstraňovať. Kvalitné vzdelávanie pre udržateľný rozvoj nie lenže zvyšuje environmentálne povedomie obyvateľstva, ale buduje aj aktívny prístup k životnému prostrediu prostredníctvom rozvíjania zručností nevyhnutných pre udržateľný rozvoj, akými sú napríklad systémové myslenie, predvídavosť, strategické myslenie, kritické myslenie, normatívna spôsobilosť, ako aj integrovaný prístup k riešeniu problémov. (Stratégia environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030).

Invázne druhy rastlín alebo živočíchov predstavujú významnú a rýchlo narastajúcu hrozbu pre pôvodnú biodiverzitu. Invázne druhy sú nepôvodné druhy rastlín alebo živočíchov, ktoré majú potenciál sa rýchlo šíriť a negatívne ovplyvňovať populácie našich pôvodných druhov a pôvodné biotopy, zároveň invázne druhy predstavujú hrozbu aj pre ľudí (napr. vyvolávajú

alergie, podráždenie kože atď.) Každý vlastník alebo správca pozemku, teda aj každá obec je povinná za podmienok a spôsobom, ktorý predpisuje Vyhláška č. 450/2019 Z.z.¹ odstraňovať zo svojho pozemku invázne nepôvodné druhy uvedené v národnom zozname alebo v zozname Európskej únie okrem druhov podľa § 3 ods. 3 a 4 zákona č. 150/2019 Z. z., a starať sa o pozemok tak, aby sa zamedzilo ich šíreniu; ak je pozemok v užívaní inej osoby, ako je vlastník alebo správca pozemku, tieto povinnosti má užívateľ pozemku, pričom ich obec upozorňuje na výskyt inváznych nepôvodných druhov a na ich povinnosti z toho vyplývajúce (viď. § 14 ods. 1 zákona č. 150/2019 Z. z.).

¹Vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky, ktorou sa ustanovujú podmienky a spôsoby odstraňovania inváznych nepôvodných druhov

V strednodobom horizonte je potrebné realizovať viac adaptačných opatrení a aktivít k zvýšeniu odolnosti riešeného územia voči dopadom zmeny klímy:

- adaptačné opatrenia a aktivity zamerané na znižovanie rizík súvisiacich s dopadmi vln horúčav a tropických dní,*
- adaptačné opatrenia a aktivity zamerané na znižovanie rizík súvisiacich s dopadmi intenzívnych zrážok a období sucha (napr. rekonštrukcia odvodňovacieho systému, vodozádržné opatrenia v urbanizovanej krajine).*

Ovzdušie

Z hľadiska bilancie emisií základných znečisťujúcich látok (ZZL) berieme do úvahy emisie tuhých znečisťujúcich látok (TZL), emisie SO₂, NO_x a CO zo stacionárnych a mobilných zdrojov. Z hľadiska bilancie výskytu emisií všetky sledované zložky spadajú do oblasti s emisiou menej ako jedna tona na jeden kilometer štvorcový v priemere za jeden rok. Najväčším zdrojom znečisťovania ovzdušia na lokálnom území je predovšetkým automobilová doprava, zo stacionárnych zdrojov sú to väčšie spoločnosti v okolitých mestách. Plynofikácia obce by prispela k minimalizácii znečistenia ovzdušia z komunálnych zdrojov, ale v obci sa javí prospešnejšie vykurovanie elektrickou energiou. Z celkového pohľadu možno hodnotiť kvalitu ovzdušia obce a jej okolia ako priemernú.

Namerané hodnoty výskytu ZZL, podľa Správy o stave ŽP SR 2012, indikujú najmenej zaťažené životné prostredie na území obce z hľadiska výskytu emisií TZL, SO₂, NO_x a CO.

Kvalitu ovzdušia nie je možné stanoviť presne nakoľko od roku 1997 nie je v okolí žiadna monitorovacia stanica.

Voda

Povrchové vody

Kvalita vody súvisí s napojením obyvateľstva na kanalizačnú sieť, ktorá výrazne napomáha pri znižovaní znečisťovania a následnej kontaminácie vodných zdrojov. Avšak napojenie obyvateľstva na verejné kanalizácie výrazne zaostáva za vodovodmi. Od roku 1993 do roku 2013 sa počet obyvateľov na Slovensku napojených na verejnú kanalizačnú sieť zvýšil len o necelých 12 %. V sledovanej obci zatiaľ kanalizačná sieť nie je vybudovaná. Nakladanie s odpadovými vodami sa riadi VZN obce č. 1/2014 o spôsobe náhradného zásobovania vodou a náhradného odvádzania odpadových vôd a zneškodňovaní obsahu žúmp.

Cez obec Malé Kosihy preteká rieka Ipeľ, ktorá je ľavostranným prítokom Dunaja. Celkový spád rieky je 596 m. Prítok vody je nestály s priemerným prítokom v ústí 21 m³/s.

Všeobecné požiadavky na kvalitu povrchovej vody na Slovensku boli splnené takmer vo všetkých monitorovaných miestach z hľadiska všeobecných ukazovateľov ako sú teplota, rozpustené látky sušené a žíhané, celkové železo, horčík, sírany, voľný amoniak, povrchovo aktívne látky, fenolový index, nepolárne extrahovateľné látky, chróm (VI), chlórbenzén a dichlórbenzény. Okrem týchto boli vo všetkých miestach splnené požiadavky na ukazovatele rádioaktivity, ktorými sú D): celková objemová aktivita alfa, trícium, stroncium a céziu.

Podzemné vody

Oblasť podzemných vôd, v ktorej sa nachádza aj obec Malé Kosihy, patrí do oblasti, ktorej monitoring sa prevádzkuje v obci Šurany. Z údajov z roku 2011 vyplýva, že došlo k prekročeniu limitov železa o viac ako 0,2 mg/l, mangánu o viac ako 0,05 mg/l a NH₄ o viac ako 0,5 mg/l. Podzemné vody v okolí obce Malé Kosihy patria do kvartérnych útvarov podzemných vôd, kde sa nachádza viac objektov nevyhovujúcich požiadavkám Nariadenia vlády SR č. 496/2010 Z.z. Z kvantitatívneho hľadiska patria podzemné vody v okolí obce k útvarom podzemnej vody s dobrým kvantitatívnym stavom, tak v kvartérnych sedimentoch ako aj predkvartérnych horninách

HUMÁNNOGEOGRAFICKÁ CHARAKTERISTIKA

História obce Malé Kosihy

Podľa súčasných prameňov, prvá písomná zmienka o obci sa datuje približne od r.1248. Názov obce je písomne doložený ako Keseu alio vocabulo Kerd, neskôr Kerd et Kesyv (1252), Kiss Keszi (1773), Malé Kosihy (1920), maďarsky Kiskeszi.

Pramene potvrdzujú pomerne bohatú históriu z hľadiska výskytu jednotlivých kultúr na danom území obce, konkrétne na jej území je archeologicky doložené sídlisko lengyelskej kultúry, eneolitické sídlisko s kanelovanou keramikou, opevnená osada maďarovskej, severopanónskej, hatvanskej, otomanskej, füzesabonyskej a kisapostágskej kultúry zo staršej doby bronzovej, hallštatské sídlisko, slovanské sídlisko a pohrebisko z 10. – 11. storočia. Obec sa ďalej spomína od r.1248 keď Vojtech IV. daroval 4 poplužia zeme zlatníkovi Štefanovi. V roku 1252 patrila nemeckým kolonistom zo Skalky, od roku 1439 ostrihomskej kapitule. Podľa dostupných záznamov, v roku 1715 mala obec 5 domácností, v roku 1720 mala 15 domácností, v roku 1828 mala 56 domov a 339 obyvateľov. V rokoch 1938 – 1945 bola obec pripojená k Maďarsku. Po skončení II. svetovej vojny sa územie obce opätovne navrátilo do Slovenska.

Hlavným hospodárskym odvetvím obce bolo tradične poľnohospodárstvo. Atraktívne prírodné prostredie je zaujímavé i z pohľadu rozvoja rybárstva a poľovníctva. V súčasnosti dominantou obce je rímskokatolícky Kostol svätého Michala Archanjela. Jedná sa pôvodne o románsku rotundu z 12. storočia. Na začiatku 19. storočia bol kostol zrenovovaný a rozšírený. Od polovice 20. storočia v obci funguje materská škola a roľnícke družstvo.

Demografické pomery

Obec Malé Kosihy patrí s počtom obyvateľov 379 (rok 2023) medzi malé obce Slovenska. Demografia, demografický potenciál, demografická štruktúra majú široký pojem, ktorý sa odvíja od vplyvov hospodárskeho a sociálneho rozvoja daného územia. Sleduje sa hustota a počet obyvateľstva, dynamika pohybu a vývoja obyvateľov, veková, pohlavná, vzdelanostná, profesijná, národnostná a náboženská štruktúra.

❖ Vývoj počtu obyvateľov

Vývoj počtu obyvateľov obce Malé Kosihy je možné sledovať od roku 1961, kedy nastalo sčítanie obyvateľov. Sčítanie obyvateľov malo vždy opodstatnený význam. Každý zemeľpán mal prehľad o ľuďoch, lebo boli jeho majetkom. V roku 2000 v obci Malé Kosihy bývalo 328 obyvateľov a v roku 2020 bývalo v obci 355 obyvateľov. V roku 2021 nastal úbytok obyvateľstva a to o 7 obyvateľov na hodnotu 348 a podľa údajov z roku 2022 predstavovala počet obyvateľov s trvalým bydliskom v obci hodnotu 336. Podľa aktuálnych zistení z roku 2023 je počet obyvateľov obce Malé Kosihy 338 obyvateľov s trvalým bydliskom.

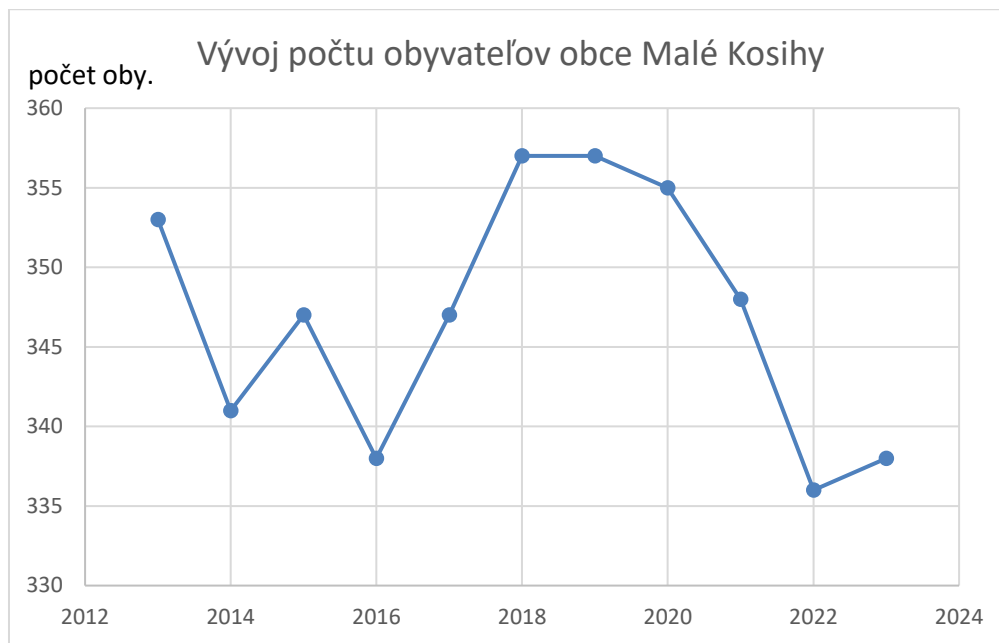
V tabuľke č.6 je uvedený prehľad vývoju počtu obyvateľov od roku 2000 do roku 2022.

Tabuľka č. 6: Vývoj počtu obyvateľov obce Malé Kosihy

Vývoj počtu obyvateľov obce Malé Kosihy			
Rok	Počet obyvateľov	prírastok + / úbytok - absolútne	prírastok + / úbytok v %
2000	328	-	-
2010	333	5	1,50
2013	353	20	5,67
2014	341	-12	-3,52
2015	347	6	1,73
2016	338	-9	-2,66
2017	347	9	2,59
2018	357	10	2,80
2019	357	0	0,00
2020	355	-2	-0,56
2021	348	-7	-2,01
2022	336	-12	-3,57
2023	338	2	0,59

Zdroj: Obecný úrad Malé Kosihy, 2023

Graf č.1 znázorňuje vývoj počtu obyvateľov od roku 2013 do roku 2023.

Zdroj: OcU Malé Kosihy, 2024

❖ Pohyb obyvateľstva

Prirodzený pohyb obyvateľstva vyjadruje počet narodených (natalita) a zomretých (mortalita) za určité obdobie. Vyjadruje sa buď v absolútnych hodnotách alebo na 1000 obyvateľov (‰).

V tabuľke č. 7 je vyjadrená natalita (pôrodnosť, predstavuje celkový počet narodených v konkrétnych rokoch), mortalita (úmrtnosť, počet zomretých za konkrétne obdobie) a prirodzený prírastok/úbytok. Ak je počet narodených vyšší ako počet zomretých, jedná sa o prirodzený prírastok, ak je naopak, počet narodených nižší ako počet zomretých, ide o prirodzený úbytok. Za posledné desaťročie bol najvyšší prirodzený prírastok v obci v roku 2022, keď predstavoval absolútnu hodnotu 9 obyvateľov. Najvyšší prirodzený úbytok bol zistený v roku 2019, kedy mortalita prevyšovala natalitu až o 8 obyvateľov.

Tabuľka č.7: Prírodný prírastok/úbytok obyvateľov

Prírodný prírastok/úbytok obyvateľstva			
Rok	Živonarodení	Zomrelí	Prírodný prírastok/úbytok (absol.)
2013	11	7	4
2014	6	12	-6
2015	7	7	0
2016	18	16	2
2017	7	6	1
2018	11	4	7
2019	4	12	-8
2020	14	10	4
2021	9	6	3
2022	21	12	9

Zdroj: Obecný úrad Malé Kosihy, 2023

Migračný pohyb súvisí so zmenou trvalého bydliska. Znázorňuje počet vystáňovaných (emigrujúcich) a počet prisťahovaných (imigrujúcich) za určité obdobie. Migračný prírastok/úbytok predstavuje rozdiel medzi prisťahovanými a odsťahovanými. Podľa toho, či je tento rozdiel kladný alebo záporný ide o migračný prírastok alebo úbytok. Najvyšší migračný prírastok bol sledovaný v roku 2022, keď predstavoval hodnotu +9 obyvateľov. Migračný úbytok nastal iba v dvoch prípadoch a to v rokoch 2014 (-6) a v roku 2019 (-8).

Tabuľka č.8: Migračný prírastok/úbytok obyvateľstva

Migračný prírastok / úbytok obyvateľstva			
Rok	Prisťahovaní	Vystťahovaní	Migračný prírastok/úbytok (absolútne)
2013	11	7	4
2014	6	12	-6
2015	7	7	0
2016	18	16	2
2017	7	6	1
2018	11	4	7
2019	4	12	-8
2020	14	10	4
2021	9	6	3
2022	21	12	9

Zdroj: OÚ Malé Kosihy

Celkový pohyb obyvateľstva je výsledkom prirodzeného a migračného pohybu, prejavuje sa ako globálny prírastok alebo úbytok obyvateľstva. Význam tohto ukazovateľa súvisí so schopnosťou charakterizovať dlhodobý i krátkodobý vývoj populácie a nevyhnutné je aj jeho využitie v prognózach vývoja obyvateľstva. Na zvyšovanie počtu obyvateľov v obci väčšinou vplývajú prisťahovaní obyvatelia. Počet narodených prejavuje skôr klesajúcu tendenciu.

❖ **Veková štruktúra**

Poproduktívnu zložku obyvateľstva obce tvorí 20,58 % populácie. V dôsledku nízkeho podielu predproduktívnej zložky obyvateľstva 14,51 % a vysokého podielu produktívneho obyvateľstva (64,91 %), sa však bude v strednodobom výhľade index starnutia zvyšovať. Vysoký index starnutia zaznamenaný za celý okres Nové Zámky odzrkadľuje koncentráciu obyvateľov vo vyššom veku aj v okolitých obciach.

Tabuľka č. 9: Štruktúra obyvateľstva obce podľa produktívnych vekových skupín

Štruktúra obyvateľstva obce Malé Kosihy podľa produktívnych vekových skupín v roku 2021							
Obec Malé Kosihy	Predproduktívny vek (0-14 rokov)		Produktívny vek (15-64 rokov)		Poproduktívny vek (65 + rokov)		Spolu
	Abs.	%	abs.	%	abs	%	
muži	34	17,17	131	66,16	33	16,67	198
ženy	21	11,60	115	63,54	45	24,86	181
spolu	55	14,51	246	64,91	78	20,58	379

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2021

❖ Národnostná štruktúra

Najpočetnejšou národnosťou obce Malé Kosihy sa v roku 2021 podľa sčítania obyvateľov, domov a bytov stala maďarská národnostná skupina, ku ktorej sa hlási 298 obyvateľov, čo predstavuje 78,63 % populácie. K slovenskej národnosti sa hlási v obci 12,93 % obyvateľstva. V 30 prípadoch národnosť nebola zistená.

Tabuľka č.10: Národnostná štruktúra obyvateľstva obce Malé Kosihy

Národnostná štruktúra obyvateľstva obce Malé Kosihy				
Národnosť	Počet obyvateľov		muži	ženy
	absol.	%		
slovenská	49	12,93	23	26
maďarská	298	78,63	156	142
ostatné	2	0,53	2	0
nezistená	30	7,92	17	13
spolu	379	100,00	198	181

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2021

❖ Náboženská štruktúra

Z hľadiska náboženského zloženia obyvateľstva je najpočetnejšou skupinou populácia s rímskokatolíckym vierovyznaním a zaraďuje sa do tejto skupiny 285 občanov. V prieskume uviedlo 44 obyvateľov, že sú bez náboženského vyznania. Počet obyvateľov, u ktorých sa nepodarilo vierovyznanie zistiť predstavuje hodnotu 28 obyvateľov. K Reformovanej kresťanskej cirkvi – Kalvínskej prislúcha 8 obyvateľov obce Malé Kosihy.

Tabuľka č. 11: Náboženská štruktúra obce Malé Kosihy

Štruktúra obyvateľstva obce Malé Kosihy podľa náboženského vyznania								
Územie	Trvalo bývajúce obyvateľstvo spolu	Náboženské vyznanie						
		Rímsko- katolícka cirkev	Bez náboženského vyznania	Cirkev bratská v Slovenskej republike	Reformovaná kresťanská cirkev – Kalvínske	Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia	ostatné a nepresne určené kresťanské cirkvi	nezistené
Malé Kosihy	379	285	44	6	8	3	5	28

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2021

Podnikateľská štruktúra

Podnikateľská štruktúra obce je tvorená predovšetkým súkromným sektorom. Podnikateľskú štruktúru obce Malé Kosihy možno hodnotiť ako relatívne monoštruktúralne orientovanú. Z hľadiska právnej formy v prípade PO prevládajú predovšetkým spoločnosti typu s.r.o., výskyt iných právnych foriem PO (v.o.s., k.s., atď.) je obmedzený. V prípade FO sú to predovšetkým živnostníci.

V zmysle systematizácie a klasifikácie ekonomických činností podľa metodiky SK NACE sú v obci ekonomické subjekty ktoré sú zastúpené v jednotlivých odvetviach NH v primárnom, sekundárnom a terciárnom sektore.

Uvedená štruktúra podnikateľského sektora v obci Malé Kosihy bola vypracovaná na základe aktuálnych, podkladových informácií z obchodného registra SR a živnostenského registra SR. Ekonomické činnosti jednotlivých hospodárskych subjektov boli posudzované podľa predmetu prevažujúcej činnosti a na základe umiestnenia daného hospodárskeho subjektu v systéme klasifikácie ekonomických činností podľa SK NACE.

Do štruktúry spadajú všetky subjekty FO a PO, ktorých sídlo alebo prevádzková adresa je zapísaná v registri na obec.

Celkovo v obci podľa aktuálneho výpisu z obchodného registra pôsobí dohromady 31 podnikateľských subjektov zapísaných ako PO, pričom približne pri 6 podnikateľských subjektoch sa odvetvie ich ekonomickej činnosti nepodarilo vierohodne zdokumentovať.

Z hľadiska PO, v podnikateľskom štruktúre obce prevládajú spoločnosti, pôsobiace v oblasti veľkoobchodný a maloobchodný predaj, na úrovni 47 % (14) a služby dopravy na úrovni 27 %. Určitý podiel zaznamenalo aj odvetvie odborných a vedecko-technických služieb, na

úrovni 10 % , odvetvie IKT, na úrovni 7 %. Zhodné podiely na úrovni 3 % zaznamenali odvetvia administratívnych a podporných služieb, priemyslu a ostatných činností.

Zo súhrnného hľadiska možno konštatovať, že početnosť podnikateľských subjektov v obci je nadpriemerne zastúpená, čo môže vyvolať otázky ohľadom reálnosti údajov. Možno uvažovať aj o vplyve prihraničnej polohy obce.

Technická infraštruktúra

Technická infraštruktúra má dôležitý význam z pohľadu obyvateľov, nakoľko determinuje kvalitu ich života. Vo všeobecnosti predstavuje skupinu prvkov, ktoré udržujú danú štruktúru pohromade. V prípade technickej infraštruktúry sa jedná o siete a stavby súvisiace s jej údržbou, ako sú napr. cesty, vodné zdroje, kanalizácia, elektrické siete a plynovody a telekomunikačné siete. Jej hustota a kvalita nimi poskytovaných služieb umožňuje ďalší rozvoj a výrazne vplýva na kvalita života obyvateľov.

Tabuľka č. 12: Technická infraštruktúra obce Malé Kosihy

Technická infraštruktúra	
Vodovod	áno
Kanalizácia	nie
ČOV	nie
Rovodná sieť plynu	nie
Elektrina, verejné osvetlenie	áno
Telekomunikačná sieť	áno
Mobilný operátor	áno
Internet	áno

Zdroj: Obecný úrad Malé Kosihy

Zásobovanie obce pitnou vodou je zabezpečované z verejnej vodovodnej siete, na ktorú ja napojených 134 domácností. Ostatné domácnosti využívajú ako zdroj pitnej úžitkovej vody vlastné studne. Ďalším nepriaznivým momentom je skutočnosť, že obec nie je plynofikovaná. Všetky časti obce sú elektrifikované.

Kultúra, šport, médiá

Správa obce je zabezpečovaná obecným domom, ktorý v súčasnosti sídli v obecnom bytovom dome. Tieto priestory sú nevyhovujúce z hľadiska kvality poskytovaných služieb.

Obec má k dispozícii pozemok, na ktorom by v budúcnosti mohla stáť nová budova obecného úradu.

Najvýznamnejšou kultúrnou pamiatkou obce je rímskokatolícky Kostol sv. Michala Archanjela, ktorého pôvod siaha do 12. storočia. Začiatkom 19. storočia bol kostol zrekonštruovaný a rozšírený. Jeho súčasný technický stav je nevyhovujúci. Je potrebná rekonštrukcia celého objektu so špecifickým zameraním na hlavnú vežu. Na niektorých miestach je obvodový plášť vážne poškodený a dochádza k postupnému uvoľňovaniu staviva, čím nepriamo dochádza k ohrozeniu zdravia obyvateľov.

V katastri obce sa nachádza zrúcanina kaštieľa. V budúcnosti má obec v pláne spracovanie projektovej dokumentácie so žiadosťou o NFP za účelom rekonštrukcie kaštieľa. Keďže sa jedná o finančne náročnú investíciu rekonštrukcia bude mať len udržateľný charakter, zabezpečenie súčasného stavu a zabránenie ďalšiemu chátraniu budovy. Majetkové pomery k budove a pozemkom pod ňou sú právne vysporiadané. Cieľom rekonštrukcie bude vytvorenie parku, resp. oddychovej zóny pre obyvateľov, súčasťou ktorej budú lavičky, pamätná tabuľa poskytujúca informácie o histórii obce a kaštieľa a informatívna tabuľa o faune a flóre v okolí obce.

Kultúrny život je podmienený prítomnosťou obecného kultúrneho domu, ktorý bol postavený v roku 1960. Kultúrny dom je využívaný na rôzne obecné zábavy, kultúrno-spoločenské podujatia, trhy a stolnotenisový turnaj. Kapacita kultúrneho domu je 150 miest a jeho súčasný technický stav je nevyhovujúci. Vyžaduje si značnú rekonštrukciu. V súčasnosti sa začala výmena okien, ale v budúcnosti je potrebná výmena strešnej krytiny a rekonštrukcia obvodového plášťa so zateplením. očakávaným dopadom po rekonštrukcii kultúrneho domu je zvýšenie záujmu o organizovanie rôznych podujatí a osláv v obci ako napr. svadby, kary, prípadne oslavy Dňa obce.

V obci sa nachádza knižnica, ktorá bola zriadená koncom 70. rokov minulého storočia. Je situovaná, rovnako ako obecnú úrad, v bytovom dome. Kapacita knižničného fondu je cca 3 000 kníh. Technický stav priestorov je nevyhovujúci. Je potrebná nová budova, ktorá môže byť súčasťou novej budovy obecného úradu.

Obec nemá vlastný futbalový klub, ale má priestory pre futbalové zápasy. Futbalové ihrisko nie je vybudované, jedná sa len o udržiavanú trávnu plochu, ktorá nie je majetkovo vysporiadaná. Technický stav ihriska je v súčasnosti nedostatočný a vyžaduje si vyrovnanie

hracej plochy ihriska. V budúcnosti je možné rozšírenie, kedy bude súčasťou aj basketbalové ihrisko s betónovým povrchom, tenisový kurt a detské ihrisko. Ako alternatíva sa javí aj vybudovanie multifunkčného ihriska, pre ktoré má obec vhodné priestory.

Okrem vyššie spomenutých sa v obci nachádza aj poľovnícka spoločnosť Ipeľ Malé Kosihy, ktoré začalo svoju činnosť ako poľovnícke združenie v roku 2013.

SWOT analýza

K zisteniu súčasného stavu a určeni možností rozvoja je dôležité vykonať analýzu rôznych oblastí. V tomto prípade využívame analýzu SWOT, ktorá poukazuje na slabé a silné stránky obce, ako aj príležitosti a ohrozenia ovplyvňujúce smerovanie obce a stanovenie stratégií do budúceho obdobia. SWOT analýza poskytuje informácie o tom, ako môže využiť svoje silné stránky, zlepšiť svoje slabé stránky, využiť príležitosti a minimalizovať hrozby.

Tabuľka č.13 SWOT analýza obce Malé Kosihy

Silné stránky - Strengths	Slabé stránky - Weaknesses
1. vybudovaná infraštruktúra, zásobovanie pitnou vodou, elektrickou energiou	1. zlý stav miestnych komunikácií a chodníkov
2. blízkosť štátnej hranice s Maďarskom	2. výrazné starnutie populácie - nárast počtu 65 - ročných a starších osôb (+ nárast počtu osôb s odkázanosťou na pomoc iných ľudí – blízkych alebo formálnych opatrovateľských služieb)
3. starostlivosť o zeleň, ihriská, verejné priestranstvá	3. energetická náročnosť kultúrneho domu a budovy obecného úradu/bytovky
4. dostačujúce dopravné spojenie	4. absencia kanalizácie a ČOV
5. dobré prírodné podmienky pre poľnohospodárstvo	5. nedostatočné sociálne služby v obci (stravovanie, opatrovateľská služba)
6. výhodná geografická poloha pre rozvoj cestovného ruchu a cezhraničnej spolupráce	6. nedostatočná ponuka aktivít cestovného ruchu a trávenia voľného času
7. blízkosť chránených území, zachované prírodné prostredie	7. nedostatočné športové vyžitie pre občanov
8. pozemky vo vlastníctve obce	8. nedostatok investičného kapitálu z vlastných zdrojov
9. organizovanie tradičných a kultúrnych podujatí	9. nedostatok pracovných príležitostí
	10. nedostatočné odvádzanie dažďových vôd
	11. nedostatočná telekomunikačná infraštruktúra
	12. nedostatočné opatrenia v boji proti extrémnym teplotám
Príležitosti - Opportunities	Ohrozenia - Threats

1. využitie európskych štrukturálnych a investičných fondov	1. odkázanosť obyvateľstva na dochádzanie za prácou mimo obce
2. rozvoj turistiky a cestovného ruchu v súvislosti s blízkosťou chránených území	2. nedostatočný kapitál na oživenie poľnohospodárskej výroby
3. blízkosť centier cestovného ruchu (Štúrovo, Ostrihom)	3. nedostatočná podpora malého a stredného podnikania
4. vybudovanie kanalizačnej siete	4. zvyšovanie daňového zaťaženia podnikateľov
5. vybudovanie chodníkov	5. časté a neprehľadné zmeny legislatívy
6. zníženie energetickej náročnosti verejných budov(kultúrny dom, obecný úrad)	6. administratívna náročnosť získavania finančných zdrojov z prostriedkov EÚ
7. zlepšenie environmentálneho povedomia občanov	7. nedostatok investorov, podnikateľských činností
8. vytváranie podmienok pre skvalitňovanie duševného a psychického zdravia podporou voľnočasových aktivít pre deti a dospelých	8. neustále zvyšovanie administratívnej záťaže výkonu miestnej samosprávy bez kompenzácie z hľadiska paralelného zvyšovania zdrojov
9. organizovanie školení pre seniorov v oblasti digitálnych technológií	9. pomalé tempo prispôsobovania sa strednej a staršej generácie novým technológiám
10. vyťaženie z polohy obce na cezhraničnú spoluprácu	10. klimatické zmeny, prívalové dažde, extrémne teploty, suchá, povodne
	11. nemožnosť predvídania geopolitickej situácie a následného príchodu vojnových, ekonomický utečencov
	12. ohrozenia zdravia a života občanov globálnou zdravotníckou pandémiou

Zdroj: Obec Malé Kosihy, 2023

2 STRATEGICKÁ ČASŤ

Strategická časť obsahuje stratégiu rozvoja obce pri zohľadnení jeho vnútorných špecifik a určí hlavné ciele a priority rozvoja obce pri rešpektovaní princípov regionálnej politiky v záujme dosiahnutia vyváženého udržateľného rozvoja územia.

Zámerom tejto kapitoly je identifikácia prioritných rozvojových oblastí obce a zároveň stanovenie strategických cieľov, priorít a opatrení predstavujúcich rozvojovú stratégiu obce nadväzujúcu na výsledky komplexného auditu rozvojového potenciálu záujmového územia, na SWOT analýzu a na strategické programové dokumenty týkajúce sa riešeného územia (aktuálne strategické dokumenty na programové obdobie 2021 – 2027 na úrovni Európskej únie, na úrovni Slovenskej republiky, na úrovni Nitrianskeho samosprávneho kraja, napr. Partnerská dohoda Slovenskej republiky na roky 2021 – 2027, Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030 – dlhodobá stratégia udržateľného rozvoja Slovenskej republiky – Slovensko2030, Národná stratégia regionálneho rozvoja SR [schválená uznesením Vlády SR č.222 zo 14. Mája 2014], Konceptia územného rozvoja Slovenska 2001 [KURS2001] v znení Zmien a doplnkov č. 1 KURS 2011, Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy, Nízkouhlíková stratégiou rozvoja Slovenskej republiky do roku 2030 s výhľadom do roku 2050, Plán obnovy a odolnosti Slovenskej republiky, Strategický plán Spoločnej poľnohospodárskej politiky na roky 2023 – 2027, Program Slovensko 2021 – 2027, Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Nitrianskeho samosprávneho kraja do roku 2030, Konceptia rozvoja sociálnych služieb v regióne Nitrianskeho samosprávneho kraja na roky 2018 – 2023, Územný plán regiónu Nitrianskeho kraja (2012) – Zmeny a doplnky č. 1 Územného plánu regiónu Nitrianskeho kraja (2015) – Územný plán regiónu Nitrianskeho kraja (2020), Stratégia rozvoja vidieka Nitrianskeho samosprávneho kraja 2016 – 2022, Regionálna inovačná stratégia NSK na roky 2014 – 2020, Stratégia rozvoja cyklotrás a cyklodopravy v NSK na roky 2016 –2020, Strategický a marketingový plán rozvoja cestovného ruchu v NSK na roky 2014 – 2020, Konceptia rozvoja stredného školstva v Nitrianskom samosprávnom kraji na roky 2021 – 2027, Regionálna inovačná stratégia NSK na roky 2021 – 2027, Územný plán obce Malé Kosihy atď.).

Zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja definuje Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce nasledovne v § 8:

- 1) Program rozvoja obce je strednodobý rozvojový dokument, ktorý je vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v národnej stratégii a zohľadňuje ciele a priority ustanovené v programe rozvoja vyššieho územného celku, na území ktorého sa obec nachádza, a je vypracovaný podľa záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie obce.
- 2) Vypracovanie programu rozvoja obce zabezpečuje obec pri uplatnení partnerstva.
- 3) Program rozvoja obce vytvorený v rámci partnerstva pozostáva z:
 - a) analytickej časti, ktorá obsahuje komplexné hodnotenie a analýzu východiskovej situácie obce, odhad jej budúceho vývoja, možné riziká a ohrozenia vo väzbe na existujúce stratégie a koncepcie a využívanie vnútorného potenciálu územia, jeho limitov a rozvoja, definovanie podmienok udržateľného rozvoja obce,
 - b) strategickej časti, ktorá obsahuje stratégiu rozvoja obce pri zohľadnení jej vnútorných špecifik a určí hlavné smery, priority a ciele rozvoja obce rešpektovaním princípov regionálnej politiky s cieľom dosiahnutia vyváženého udržateľného rozvoja územia
 - c) programovej časti, ktorá obsahuje najmä zoznam opatrení a aktivít na zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce,
 - d) realizačnej časti, ktorá je zameraná na popis postupov inštitucionálneho zabezpečenia formou partnerstva a organizačné zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja obce s ustanovením merateľných ukazovateľov, vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja obce formou akčných plánov, a
 - e) finančnej časti, ktorá obsahuje finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít, inštitucionálnej a organizačnej stránky realizácie programu rozvoja obce.
- 4) Aktualizácia programu rozvoja obce sa vypracúva podľa potreby.
- 5) Program rozvoja obce a jeho aktualizáciu schvaľuje obecné zastupiteľstvo.
- 6) Schválenie programu rozvoja obce a príslušnej územnoplánovacej dokumentácie, ak jej spracovanie vyžaduje osobitný predpis, je podmienkou na predloženie žiadosti obce o poskytnutie dotácie zo štátneho rozpočtu a z doplnkových zdrojov podľa § 4 ods. 2.

Pôsobnosť obcí pri podpore regionálneho rozvoja zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja definuje nasledovne v § 12:

Obec vo svojej pôsobnosti na účely podpory regionálneho rozvoja

- a) analyzuje a hodnotí úroveň rozvoja svojho územia a jeho častí, zabezpečuje jeho trvalo udržateľný hospodársky rozvoj, sociálny rozvoj a územný rozvoj,
- b) zabezpečuje a koordinuje vypracovanie a realizáciu programu rozvoja obce alebo spoločného programu rozvoja obcí, pravidelne ho monitoruje a každoročne do 31. mája zasiela príslušnému vyššiemu územnému celku správu o jeho plnení a zabezpečuje súlad programu rozvoja obce alebo spoločného programu rozvoja obcí s územnoplánovacou dokumentáciou, ak jej spracovanie vyžaduje osobitný predpis,
- c) spolupracuje s vyšším územným celkom, na území ktorého sa obec nachádza, na príprave a realizácii programu rozvoja vyššieho územného celku a na účely evidencie poskytuje vyššiemu územnému celku program rozvoja obce,
- d) podieľa sa naplnení úloh, ktoré súvisia so zameraním podpory regionálneho rozvoja podľa §3, v spolupráci s ministerstvom investícií a ostatnými sociálno-ekonomickými partnermi, ktorí sa nachádzajú na území obce,
- e) vytvára podmienky na vznik a rozvoj územnej spolupráce a partnerstiev,
- f) spolupracuje s ďalšími obcami, regiónmi a územnými celkami alebo s orgánmi iných štátov, ktoré plnia funkcie územnej samosprávy,
- g) podporuje rozvoj podnikateľských aktivít potrebných na rozvoj obce

Strategický program a akčný plán Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Malé Kosihy sú v súlade s globálnym cieľom, strategickými cieľmi a prioritami Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Nitrianskeho samosprávneho kraja do roku 2030.

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Nitrianskeho samosprávneho kraja do roku 2030 definuje nasledovnú rozvojovú víziu pre kraj: *Otvorený, kooperujúci a prosperujúci kraj aktívne využívajúci špecifický potenciál pre zabezpečenie kvality života svojich obyvateľov a udržateľný rozvoj regionálnej ekonomiky.*

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Nitrianskeho samosprávneho kraja do roku 2030 definuje nasledovný globálny cieľ pre kraj: *Dobrym spravovaním kraja a jeho zdrojov dosiahnuť rast konkurencieschopnosti a inovačnej schopnosti územia. Kvalitné komunikačné prepojenia využívajúce inteligentné riešenia a zvyšovanie vzdelanostnej úrovne uľahčia obyvateľom kraja efektívne sa adaptovať na globálne výzvy. Kraj im k tomu vytvorí podmienky prostredníctvom rozvinutých služieb a ekologicky stabilnej krajiny schopnej adaptovať sa na klimatickú zmenu.*

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Nitrianskeho samosprávneho kraja do roku 2030 definuje 6 strategických priorít:

Konkurencie schopná a znalostná ekonomika,

Kvalitné a čisté životné prostredie,

Efektívna infraštruktúra a udržateľná mobilita,

Sociálny rozvoj územia a podpora komunit,

Kvalitné a inkluzívne vzdelávanie,

SMART rozvoj regiónu s dôrazom na participáciu a spoluprácu.

Vízia rozvoja územia obce Malé Kosihy a jej východiská

S ohľadom na vyššie uvedené strategické dokumenty (napr. Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Nitrianskeho samosprávneho kraja do roku 2030, Stratégia environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030 a pod.), obec Malé Kosihy na obdobie 2023 – 2030 formulovala nasledovnú víziu rozvoja: „*Malé Kosihy je obcou, kde kvalita života jej obyvateľov je na vysokej úrovni a kde sú obyvatelia hrdí na svoju obec, na jej kultúrne a prírodné hodnoty .Využíva svoju výhodnú dopravnú polohu v blízkosti hlavných dopravných koridorov a maďarských hraníc, pričom posilňuje regionálnu, cezhraničnú i medzinárodnú spoluprácu. Poskytuje komplexne vybudovanú občiansku infraštruktúru a rôzne možnosti pre kultúrne a športové vyžitie, oddych a trávenie voľného času. Obec Malé Kosihy je sociálna, vzdelaná, zdravá obec zabezpečujúca komplexné sociálne služby pre svojich obyvateľov a zabezpečuje podmienky pre harmonický život všetkých svojich obyvateľov. Technická infraštruktúra obce je na vysokej úrovni, verejné budovy sú na prevádzku energeticky nenáročné (obecný úrad, kultúrny dom, dom služieb, materská škola, základná škola), miestne komunikácie sú zrekonštruované. Obec Malé Kosihy je obcou, kde obyvatelia kladú veľký dôraz na kvalitu a ochranu životného prostredia, na udržateľné obehové hospodárstvo založené na dôslednej ochrane zložiek životného prostredia a na využívanie čo najmenej neobnoviteľných prírodných zdrojov a nebezpečných látok, ktoré budú viesť k zlepšeniu zdravia obyvateľstva.“*

Na dosiahnutie uvedenej strategickej vízie bude potrebné naplniť nasledovný strategický cieľ rozvoja obce Malé Kosihy na obdobie 2023 – 2030: **Vytvorenie podmienok na zvyšovanie kvality života obyvateľov i návštevníkov obce Malé Kosihy aktívnym prístupom k podpore hospodárskej a sociálnej oblasti pri súčasnom skvalitňovaní životného prostredia obce**

Vychádzajúc z analýzy existujúceho stavu hospodárskych a sociálnych podmienok a zo strategických dokumentov týkajúcich sa riešenej územia pre obec Malé Kosihy boli identifikované nasledovné strategické prioritné rozvojové oblasti obce:

Strategická prioritná rozvojová oblasť č.1: Trvaloudržateľný ekonomický rozvoj obce

Strategická prioritná rozvojová oblasť č. 2: Inkluzívna, sociálna, vzdelaná, zdravá a kultúrna obec s modernou občianskou infraštruktúrou

Strategická prioritná rozvojová oblasť č. 3: Udržateľná dopravná a technická infraštruktúra, smart Malé Kosihy

Strategická prioritná rozvojová oblasť č.4:Rozvoj bývania a rast počtu obyvateľstva obce

Strategická prioritná rozvojová oblasť č. 5: Kvalitné životné prostredie

Strategické ciele a opatrenia obce Malé Kosihy			
	Strategická prioritná rozvojová oblasť	Strategické ciele	Opatrenia
Prioritná oblasť HOSPODÁRSKA	1. Trvaloudržateľný ekonomický rozvoj obce	Konkurencieschopné a inovačné hospodárstvo s rozvinutým podnikateľským prostredím. Rozvinutá sieť kvalitných inžinierskych sietí. Rozšírenie a skvalitnenie dopravnej a technickej infraštruktúry, SMART riešenia	Opatrenie 1.1 Podpora zvyšovania konkurencieschopnosti lokálnej ekonomiky
			Opatrenie 1.2 Podpora cestovného ruchu a podnikania – zvýšenie kvality infraštruktúry a služieb cestovného ruchu
	3. Udržateľná dopravná a technická infraštruktúra		Opatrenie 3.1 Podpora modernej a udržateľnej dopravnej infraštruktúry, technickej infraštruktúry, smart riešení
Prioritná oblasť SOCIÁLNA	2. Inkluzívna, sociálna, vzdelaná, zdravá a kultúrna obce s modernou občianskou infraštruktúrou	Vysoká úroveň sociálnych služieb, občianskej infraštruktúry a vybavenosti v obci. Príťažlivé podmienky bývania v obci zabezpečujúce udržateľný demografický rast populácie obce.	Opatrenie 2.1 Podpora rozvoja inkluzívnych sociálnych služieb – zvyšovanie kvality poskytovaných sociálnych služieb
			Opatrenie 2.2 Budovanie a rozvoj občianskej infraštruktúry
			Opatrenie 2.3 Vytvorenie a rozšírenie podmienok na voľnočasové aktivity
			Opatrenie 2.4 Podpora kultúrnych podujatí a uchovávanie tradícií

	4. Rozvoj bývania a rast počtu obyvateľstva obce		<p>Opatrenie 4.1 Podpora energetickej hospodárnosti budov (bytových a nebytových budov) – zvýšenie energetickej účinnosti a podielu obnoviteľných zdrojov energie</p> <p>Opatrenie 4.2 Podpora rozvoja individuálnej bytovej výstavby (IBV) a výstavby obecných nájomných bytov</p>
Prioritná oblasť ENVIRONMENTÁLNA	5. Kvalitné životné prostredie	Ochrana a zlepšenie stavu životného prostredia. Boj proti klimatickým zmenám, realizácia adaptačných opatrení na lokálnej úrovni na zmiernenie dopadov klimatickej zmeny. Zníženie emisií znečisťujúcich látok v ovzduší. Rozvoj odpadového hospodárstva na báze obehovej ekonomiky. Zvýšenie podielu využívania obnoviteľných zdrojov energie.	Opatrenie 5.1 Podpora aktivít v oblasti odpadového hospodárstva a ochrany životného prostredia (ŽP)
			Opatrenie 5.2 Predchádzanie zmene klímy a zmiernenie jej dopadov
			Opatrenie 5.3 Sanácia environmentálnych záťaží
			Opatrenie 5.4 Zvyšovanie environmentálneho povedomia obyvateľstva

3 PROGRAMOVÁ ČASŤ

Programová časť nadväzuje na strategickú časť a obsahuje strategické prioritné rozvojové oblasti obce, definovanie strategických cieľov pri jednotlivých prioritných oblastiach, priority, zoznam opatrení a aktivít na zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce. Program obsahuje podrobnejšie rozpracovanie strategických cieľov v hospodárskej, sociálnej a environmentálnej politike na úroveň opatrení a aktivít.

Prioritná oblasť - HOSPODÁRSKA

Prioritná oblasť 1 - HOSPODÁRSKA

Zabezpečiť trvalo udržateľný hospodársky rast v miestnej ekonomike. Podpora poľnohospodárstva (v rámci neho špeciálne udržateľné lokálne potravinové systémy), priemyslu a služieb – vrátane cestovného ruchu ako perspektívneho hospodárskeho odvetvia obce. Zlepšiť podmienky pre rozvoj podnikateľských aktivít s dôrazom na zvýšenie úrovne zamestnanosti a úrovne a kvality služieb pre obyvateľov obce. Obec bojuje s nedostatkom priestorov pre obchod a služby, prostredie pre rozvoj súkromného podnikania je dlhodobo nemotivujúca v rámci celoslovenského priemeru. Podpora partnerstiev na miestnej a regionálnej úrovni pre udržateľný rozvoj, prehĺbenie cezhraničnej a medzinárodnej spolupráce. Podpora udržateľnej mobility. Snahou obce je zlepšenie dopravnej a technickej infraštruktúry obce – zvýšiť vybavenosť obce s modernými a dopravnými a technickými riešeniami. Zlepšenie IKT vybavenia a konektivity vo verejných inštitúciách a zvýšenie dostupnosti vysokorýchlostného internetu. Rozvoj SMART služieb. Osadenie informačných tabúl, podpora využívania obnoviteľných zdrojov energie pri budovaní infraštruktúry obce.

Cieľ č.1: Zvyšovanie zamestnanosti v obci

Úloha č.1.1: Podpora nových pracovných príležitostí na úseku podpory rozvoja cestovného ruchu

Cieľ č.2: Obnova a rekonštrukcia občianskej vybavenosti v súvislosti s rozvojom podnikania a služieb v obci

Úloha č.2.1: Analýza stavu občianskej vybavenosti

Úloha č.2.2:	Vytvorenie priorít pri obnove občianskej vybavenosti
Úloha č.2.3:	Vytvorenie podmienok pre rozšírenie občianskej vybavenosti

Cieľ č.3:	Dobudovanie siete služieb v obci
Úloha č.3.1:	Spracovanie a udržiavanie ponuky voľných priestorov v obci vhodných pre umiestnenie a rozšírenie služieb
Úloha č.3.2:	Rekonštrukcia lokalít, vhodných pre rozšírenie ponuky služieb v obci

Cieľ č.4:	Zvýšenie životnej úrovne a kvality životného prostredia
Úloha č.4.1:	Dobudovanie komplexnej kanalizačnej siete
Úloha č.4.2:	Vybudovanie vykryvaču mobilných operátorov
Úloha č. 4.3:	Rekonštrukcia verejného vodovodu

Cieľ č.5:	Zlepšenie technickej infraštruktúry v obci
Úloha č.5.1:	Rekonštrukcia ulíc a chodníkov podľa technického stavu
Úloha č.5.2:	Budovanie nových chodníkov v obci
Úloha č.5.3:	Rekonštrukcia verejného osvetlenia
Úloha č.5.4:	Rekonštrukcia obecného rozhlasu

Cieľ č.6	Zlepšenie kultúrnej atraktívnosti obce
Úloha č.6.1:	Podpora kultúrnych akcií v obci
Úloha č.6.2:	Osveta v oblasti rozvoja kultúry v obci

Cieľ č.7:	Podpora voľnočasových aktivít v obci
Úloha č.7.1:	Vybudovanie športového strediska
Úloha č.7.2:	Rozšírenie športových možností v športovom areáli – okolie futbalového ihriska
Úloha č.7.3:	Vybudovanie detského ihriska
Úloha č.7.4:	Vybudovanie pumptrackovej dráhy
Úloha č.7.5:	Vybudovanie workoutových zón pre mládež aj seniorov
Úloha č.7.6:	Vybudovanie oddychovej zóny
Úloha č.7.7:	Vybudovanie multifunkčného ihriska

Cieľ č.8:	Zlepšenie kvality školstva v obci
------------------	--

Úloha č.8.1:	Rekonštrukcia vonkajších a vnútorných priestorov materskej školy a areálu materskej školy
---------------------	---

Prioritná oblasť - SOCIÁLNA

Prioritná oblasť 2 – SOCIÁLNA

Zabezpečenie dostupnosti kvalitných a inkluzívnych sociálnych, školských, športových a kultúrnych služieb. Rozvíjať úroveň týchto služieb a občianskej infraštruktúry zabezpečujúcich uvedené služby. Dbáť o ich dostupnosť, kvalitu a vzájomnú vyváženosť za účelom dosiahnutia dôstojných podmienok života všetkých kategórií obyvateľov obce. Zvyšovať kvalitu poskytovaných inkluzívnych sociálnych služieb prostredníctvom rozširovania, modernizácie sociálnych služieb. Posilňovať sociálnu súdržnosť všetkých obyvateľov obce. Zabezpečiť dostupnosť sociálnych služieb v súlade s potrebami cieľových skupín a komunity. Zabezpečenie všestranného rozvoja detí a mládeže. Zabezpečiť podporu a nediskrimináciu seniorov a ďalších špeciálnych skupín obyvateľstva. Podpora rozvoja a dostupnosti terénnej opatrovateľskej služby u občanov, ktorí sú na tento druh sociálnej služby odkázaní so zreteľom na ich zotrvanie v domácom prostredí. Podpora existujúcich kultúrnych podujatí, ako aj vytváranie vhodných podmienok pre rozvoj rôznych druhov športu nielen pre obyvateľov obce. Udržateľná obnova, zachovanie a využitie kultúrneho dedičstva. Podpora nástrojov obnovy prispieť k predĺženiu životnosti a zníženiu energetickej náročnosti budov pri zvýšení energetickej účinnosti a podielu obnoviteľných zdrojov energie. Pri rozvoji bývania zohľadňovať konkrétnu potrebu obyvateľstva zisťovanú na základe prieskumov o reálnom dopyte po bývaní v obci.

Cieľ č.1:	Podpora sociálne slabších vrstiev obyvateľstva
Úloha č.1.1:	Príprava lokalít pre výstavbu nájomných bytov
Úloha č.1.2:	Príprava infraštruktúry pre výstavbu nájomných bytov
Úloha č.1.3:	Realizácia výstavby nájomných bytov
Cieľ č.2:	Zlepšenie života dôchodcov v obci
Úloha č.2.1:	Zriadenie opatrovateľskej služby
Úloha č.2.2:	Vybudovanie komunitného centra
Úloha č.2.3:	Zriadenie služby denného centra pre seniorov/ matky s deťmi a iné

Cieľ č.3:	Zvyšovanie bezpečnosti obyvateľov
Úloha č.3.1:	Modernizácia kamerového systému obce
Úloha č.3.2:	Preventívne aktivity zamerané na predchádzanie kriminality obyvateľstva
Úloha č.3.3:	Spoločenské oceňovanie obyvateľov aktívnych v sociálnej oblasti

Cieľ č.4:	Rozšírenie turistických možností v obci a blízkom okolí
Úloha č.4.1:	Vybudovanie cyklistického chodníku a jeho napojenie na plánované cyklomagistrály

Cieľ č.5:	Zvýšenie atraktivity obce z hľadiska turizmu
Úloha č.5.1:	Vytvorenie oddychovej zóny v obci

Cieľ č.6:	Základné podmienky rozvoja turizmu v obci a v regióne
Úloha č.6.1:	Finančná a legislatívna podpora agroturistiky v obci
Úloha č.6.2:	Osveta o rozšírení agroturistiky medzi miestnym obyvateľstvom
Úloha č.6.3:	Zvyšovanie príťažlivosti územia, jeho hodnôt a tradícií
Úloha č.6.4:	Podpora rozširovania ubytovacích kapacít pre turistické účely

Cieľ č.7:	Zlepšenie propagácie obce a regiónu
Úloha č.7.1:	Propagácia turistických možností v regióne
Úloha č.7.2:	Koordinácia činností medzi samosprávou a podnikateľskými subjektmi

Prioritná oblasť - ENVIRONMENTÁLNA

Prioritná oblasť 3 – ENVIRONMENTÁLNA

Zlepšenie starostlivosti o životné prostredie, vytvorenie efektívneho a spoľahlivého systému odvádzania a zneškodňovania odpadov produkovaných subjektmi. Zámerom obce je zlepšenie kvality životného prostredia. Environmentálna infraštruktúra predstavuje kľúčový faktor zabezpečujúci rozvoj obce. Dobudovanie a modernizácia infraštruktúry prispieva k zlepšeniu kvality života lokálnych obyvateľov a zvýšeniu dostupnosti a atraktívnosti obce. Snahou obce je lepšie prispôsobenie sa dôsledkom zmeny klímy, zavádzanie a realizácia mitigačných opatrení s cieľom vytvoriť bezpečné a kvalitné životné prostredie. Zabezpečenie schvaľovania a aktualizovania územnoplánovacej dokumentácie obcí pre udržateľný priestorový rozvoj. Medzi problémy obce, patrí čiastočne vybudovaná kanalizačná sieť, potrebné je jej dobudovanie, odstránenie čiernych skládok odpadu, revitalizácia jazera a okolia MŠ a ZŠ, využívanie obnoviteľných zdrojov energie.

Cieľ č.1:	Zlepšenie životnej úrovne a kvality životného prostredia
Úloha č.1.1:	Realizácia komplexnej kanalizačnej siete v obci
Úloha č.1.2:	Odstránenie divokých skládok a ich rekultivácia
Úloha č.1.3:	Výsadba nových stromoradií a okrasných drevín
Úloha č.1.4:	Vodozádržné opatrenia: revitalizácia "jarkov", odvodňovacích kanálov,
Úloha č.1.5:	Výsadba zelene v súvislosti so zmenami klímy
Úloha č.1.6:	Zvýšenie energetickej efektívnosti verejných budov (obecný úrad s bytovkou, kultúrny dom, materská škola)
Úloha č.1.7:	Zatrávňovacie parkovacie miesta
Úloha č.1.8:	Aktivity súvisiace s ochranou životného prostredia

Cieľ č.2:	Zlepšenie nakladania s odpadmi
Úloha č.2.1:	Riešenie efektívneho systému triedenia odpadov
Úloha č.2.2:	Zabezpečenie kompostovania rastlinného odpadu- modernizácia kompostárne
Úloha č.2.3:	Podpora recyklácie odpadov
Úloha č.2.4:	Vybudovanie zberného dvora odpadov

Úloha č.2.5:	Vybudovanie spevnených plôch určených pre zberné nádoby na separovaný odpad
Úloha č.2.6:	Osveta v súvislosti so znižovaním objemu produkovaných odpadov

Cieľ č.3:	Systém komplexného zabezpečenia údržby, poriadku a čistoty v obci
Úloha č.3.1:	Zabezpečenie efektívneho odstraňovania povrchových a dažďových vôd z chodníkov a cestných komunikácií, vodozádržné opatrenia
Úloha č.3.2:	Zabezpečenie údržby verejnej zelene
Úloha č.3.3:	Zabezpečenie údržby a čistoty verejných priestranstiev
Úloha č.3.4:	Zelené strechy

Monitorovanie hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Malé Kosihy.

Navrhované ukazovatele zohľadňujú všetky tri základné prioritné oblasti trvalo udržateľného rozvoja obce: hospodársku, sociálnu a environmentálnu oblasť.

Názov ukazovateľa	Informačný zdroj	Merná jednotka
Novovytvorené pracovné miesta	Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny, Štatistický úrad SR	Počet pracovných miest
Zníženie prevádzkových nákladov občianskej infraštruktúry obce	Obec	EUR
Miera nezamestnanosti	Obec, Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny, Štatistický úrad SR	Počet nezamestnaných
Priemerné mzdy	Štatistický úrad SR	EUR
Sociálne odkázaní obyvatelia	Obec, Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny, Štatistický úrad SR	Počet sociálne odkázaných obyvateľov
Objem investícií do skvalitnenia občianskej infraštruktúry obce	Obec, ostatné rady a organizácie	EUR
Objem investícií do skvalitnenia technickej infraštruktúry obce	Obec, ostatné úrady a organizácie	EUR
Zrekonštruované, resp. novovybudované miestne komunikácie	Obec	km
Intenzita výstavby bytov	Obec	Počet novopostavených bytov
Spokojnosť obyvateľov so sociálnymi službami v obci	Dotazníkový prieskum	% obyvateľov
Počet rozšírených zberných dvorov	Obec	Počet
Počet vytvorených skládok zeleného odpadu	Obec	Počet
Verejný vodovod	Obec, ostatné úrady a organizácie	Podiel napojených domácností %
Verejná kanalizácia	Obec, ostatné úrady a organizácie	Podiel napojených domácností %
Demografický vývoj obyvateľstva obce	Obec	Počet
Spokojnosť obyvateľov s úrovňou školských inštitúcií v obci	Dotazníkový prieskum	% obyvateľov
Spokojnosť obyvateľov s možnosťami športovania v obci	Dotazníkový prieskum	% obyvateľov
Spokojnosť obyvateľov s kultúrnym životom v obci	Dotazníkový prieskum	% obyvateľov
Spokojnosť obyvateľov s úrovňou služieb v obci	Dotazníkový prieskum	% obyvateľov
Spokojnosť obyvateľov s obcou ako miestom pre prácu	Dotazníkový prieskum	% obyvateľov
Spokojnosť obyvateľov s obcou ako miestom prebývania a život	Dotazníkový prieskum	% obyvateľov
Spokojnosť obyvateľov s kvalitou životného prostredia obce	Dotazníkový prieskum	% obyvateľov
Spokojnosť návštevníkov, turistov s obcou	Dotazníkový prieskum	% návštevníkov/turistov
Podiel domácností napojených na verejnú kanalizáciu	Obec, ostatné úrady a organizácie	Podiel napojených domácností v %
Podiel obyvateľov napojených na verejnú kanalizačnú sieť	Obec, Štatistický úrad SR	%
Produkcia komunálnych odpadov	Obec	kg/obyv.

Miera skládkovania komunálneho odpadu – Podiel skládkovaného Komunálneho odpadu na celkovom množstve vyprodukovaného komunálneho odpadu.	Obec	%
Miera recyklácie komunálneho odpadu - Indikátor predstavuje podiel recyklovaného komunálneho odpadu na celkovom množstve vyprodukovaného komunálneho odpadu. Recyklácia zahŕňa materiálovú Recykláciu a recykláciu organických látok vrátane kompostovania.	Obec	%
Emisie znečisťujúcich látok- Emisie znečisťujúcich látok vyjadrujú Množstvo základných znečisťujúcich látok do ovzdušia-SO2, NOX, CO.	Štatistický úrad SR, Slovenský hydrometeorologický ústav	T
Dĺžka novovytvorených a zrekonštruovaných miestnych komunikácií	Obec	M
Dĺžka vybudovaných cyklotrás	Obec	M
Počet realizovaných projektov na zvýšenie energetickej hospodárnosti budov	Obec	Počet
Výmera revitalizovaných a novovytvorených zelených plôch/ parkov/ zelenej infraštruktúry	Obec	m ²
Miera zaškolenosti detí v predprimárnom vzdelávaní –Podiel počtu detí v materských školách (vrátane špeciálnych tried) a špeciálnych materských školách vo veku 3 až 5 rokov na celkovom počte detí vo veku od 3 až 5 rokov	Obec, zriaďovatelia MŠ	%,počet
Zaškolenosť detí z marginalizovanej rómskej komunity v predprimárnom vzdelávaní-Podiel rómskych detí z marginalizovaných rómskych komunit v predprimárnom vzdelávaní z celkového počtu detí v danom veku v porovnaní so všeobecnou populáciou	Obec, zriaďovatelia MŠ	%,počet
Miera zamestnanosti osôb so zdravotným postihnutím - Podiel počtu pracujúcich osôb so zdravotným postihnutím z obyvateľstva so zdravotným postihnutím vo veku od 15 rokov	Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny	%,počet
Počet realizovaných aktivít zameraných na zmiernenie klimatickej zmeny a adaptáciu na túto zmenu	Obec	Počet
Počet opatrovateľských služieb v obci	Obec	Počet
Počet realizovaných vodozádržných opatrení v obci	Obec	Počet
Počet vybudovaných bytov v rámci individuálnej bytovej výstavby	Obec	Počet
Počet vybudovaných obecných nájomných bytov	Obec	Počet
Počet realizovaných aktivít v boji proti klimatickým zmenám	Obec	Počet

4 REALIZAČNÁ ČASŤ

Realizačná časť je zameraná na popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie programu rozvoja obce, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja obce s ustanovením merateľných ukazovateľov, vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja obce formou akčných plánov.

Organizačné zabezpečenie realizácie

Zabezpečenie realizácie PHRSR je dosahované koordinovaným prístupom a spolupracou so všetkými partnermi a aktérmi regionálneho rozvoja na území obce. Organizačné zabezpečenie realizácie jednotlivých projektov a aktivít je určené v programovej časti. Osobitne pre každý projekt (aktivita) je určený zodpovedný subjekt – tzv. garant, prípadne aj spolupracujúce subjekty. Vo väčšine prípadov je ako zodpovedný subjekt určená obec, resp. iné organizačné zložky správy obce (odborné komisie, oddelenia na obecnom úrade). Obec vykonáva svoje činnosti prostredníctvom svojich orgánov. Najvyšším orgánom je obecné zastupiteľstvo, ktoré môže zriaďovať ako svoje poradné orgány odborné komisie. Vo vzťahu k PHRSR je obecné zastupiteľstvo kompetentným orgánom na jeho schvaľovanie. Najvyšším výkonným orgánom a predstaviteľom obce je starosta. Rozhoduje vo všetkých veciach správy obce, ktoré nie sú zákonom alebo štatútom vyhradené obecnému zastupiteľstvu. Obecný úrad a jeho organizačné zložky organizačne a administratívne zabezpečujú fungovanie obce.

Komunikačná stratégia

Rôzne formy komunikácie budú súčasťou každého pripravovaného projektu PHRSR v rámci informovanosti a publicity alebo v rámci komunikácie zainteresovaných cieľových skupín pri príprave a realizácii jednotlivých projektov.

Prvú cieľovú skupinu predstavujú miestni obyvatelia. Táto cieľová skupina bola oslovená aj počas spracovania dokumentu PHRSR. Komunikácia s verejnosťou bude pokračovať naďalej (priamym zapojením a zverejňovaním každoročných hodnotiacich správ o plnení programu a aktuálnych akčných plánov na najbližšie obdobie). Druhú

cieľovú skupinu predstavujú organizácie, podnikatelia, potenciálni investori, ktorí aktéri regionálneho rozvoja sa pri svojich lokalizačných rozhodnutiach orientujú podľa charakteru rozvojovej politiky a tiež podľa ponuky konkrétnych investičných príležitostí obsiahnutých v rozvojových dokumentoch obcí.

Hlavným komunikačným kanálom je internetová stránka obce: <https://www.malekosihiy.sk/>, avšak veľký význam má aj miestny rozhlas a informačná tabuľa. Vzhľadom na veľkosť obce významnú úlohu má aj neformálna komunikácia poslancov miestnej samosprávy a vedenia obce smerom k občanom pri informovaní o aktuálnych otázkach rozvoja obce.

Systém monitorovania a hodnotenia

PHRSR obce Malé Kosihy je živým dokumentom. Realizácia programu bude dôsledne sledovaná a monitorovaná. Realizácia programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce je činnosťou samosprávy a obec ju vykonáva prostredníctvom svojich orgánov (obecné zastupiteľstvo, starosta). Jednotlivé opatrenia a úlohy budú realizované obcou Malé Kosihy, organizáciami zriadenými a založenými obcou, resp. v spolupráci s ďalšími organizáciami (verejnými i súkromnými) a inštitúciami.

Udržiavanie a realizáciu stratégie PHRSR obce bude monitorovať Tím pre koordináciu participatívnej tvorby a implementácie PHRSR obce Malé Kosihy na obdobie 2023 – 2030. V prípade potreby zmeny v realizácii strategických plánov tento Tím bude navrhovať aj ich doplnenie, prípadne prípravu nových dokumentov potrebných pre napĺňanie vízie obce.

Proces realizácie PHRSR obce Malé Kosihy sa začne po jeho schválení Obecným zastupiteľstvom.

Úlohou Tím pre koordináciu participatívnej tvorby a implementácie PHRSR obce Malé Kosihy bude:

- schádzať na prehodnocovanie plnenia PHRSR obce Malé Kosihy podľa potreby, najmenej jedenkrát ročne,
- jedenkrát ročne podať správu Obecnému zastupiteľstvu o stave realizácie cieľov

PHRSR obce Malé Kosihy tak, aby bolo zabezpečené, že všetky ciele budú splnené včas,

- prideliť zodpovednosť (hlavnú garanciu) za monitorovanie jednotlivých cieľov akčných plánov svojim jednotlivým členom,
- vzájomne sa informovať o plánoch prípravy a realizovaní projektov s cieľom koordinácie aktivít v obci,
- aktualizovať PHRSR obce Malé Kosihy (minimálne každý druhý rok) – je to živý, otvorený dokument,
- pravidelne komunikovať s občanmi, podnikateľmi a inštitúciami v obci s cieľom zabezpečiť informovanosť o PHRSR obce Malé Kosihy – so stratégiou rozvoja obce bude oboznámená verejnosť prostredníctvom miestnych médií.

Jednotlivé úlohy programu budú realizované pomocou bežných postupov a procedúr obecného úradu a ďalších zúčastnených inštitúcií, pričom rozhodujúcim pre úspech bude monitorovanie a koordinácia týchto úloh uskutočnená určeným odborom (oddelením) obecného úradu alebo príslušnými zodpovednými osobami.

PHRSR obce Malé Kosihy je otvorený dokument, ktorý bude reagovať na zmeny v okolí, zmeny potrieb obyvateľov obce Malé Kosihy a legislatívne zmeny. PHRSR obce Malé Kosihy bude podliehať priebežným aktualizáciám a hodnoteniam. Vychádza z princípu, že proces plánovania bude úspešný len vtedy, ak sa k nemu bude pristupovať ako k dlhodobému procesu, bude sa orientovať na vyžitie silných stránok a možností územia, na potláčanie slabých stránok a možných ohrození územia a bude sa neustále adaptovať, aktualizovať a prispôsobovať v súlade so zmenami a potrebami sociálno-ekonomického života obce. Otvorenosťou dokumentu sa zabezpečí flexibilita pri určovaní priorít obce, ktoré musia reagovať na vzniknuté zmeny v danom prostredí a preferenciách obyvateľov.

Aktualizácia PHRSR obce Malé Kosihy bude založená na princípe výberu priorít, opatrení, aktivít a projektov, pomocou ktorých je možné dosiahnuť najefektívnejší rozvoj prioritných oblastí obce. Postup bude nasledovný:

1. Tím pre koordináciu participatívnej tvorby a implementácie PHRSR obce Malé Kosihy odporučí zmeny v PHRSR obce Malé Kosihy,
2. Obecné zastupiteľstvo schváli PHRSR obce Malé Kosihy ďalšie obdobie.

Akčný plán obce Malé Kosihy na roky 2024 – 2030

Akčný plán predstavuje konkrétny harmonogram činností/ projektov/ aktivít súvisiacich s rozvojom obce v nadväznosti na prioritné oblasti sociálno- ekonomického rozvoja. Akčný plán vychádza zo stratégie, je jej logickou súčasťou a realizuje sa prostredníctvom konkrétnych projektov a aktivít. Akčný plán je spracovaný pre jednotlivé prioritné oblasti a ďalej obsahuje aj predpokladané termíny plnenia jednotlivých úloh, zoznam inštitúcií zodpovedných za ich plnenie a predpokladané zdroje financovania a ukazovateľ výstupu.

Opatrenie, aktivita	Termín (rok)	Zodpovedný	Financovanie	Ukazovateľ výstupu
Akčný plan pre Hospodársku oblasť				
Strategická prioritná rozvojová oblasť č.1: Trvalo udržateľný ekonomický rozvoj obce				
Aktivita 1/2 Výstavba oddychovej zóny v obci	2023– 2026	Obec Malé Kosihy	Zdroje EÚ Zdroje SR Zdroje NSK	Novovzniknutá oddychová zóna v obci
Strategická prioritná rozvojová oblasť č. 3: Udržateľná dopravná a technická infraštruktúra, SMART Malé Kosihy				

Aktivita 3/1 Rekonštrukcia obecných chodníkov	2024– 2030	Obec Malé Kosihy	Zdroje EÚ Zdroje SR Zdroje obce	Zrekonštruovaný systém chodníkov
Aktivita 3/2 Rekonštrukcia ciest a odvodňovacích kanálov	2024– 2028	Obec Malé Kosihy	Zdroje EÚ Zdroje SR Zdroje obce	Vybudovaná cesta s odvodňovacím kanálom
Aktivita 3/3 Rekonštrukcia verejného osvetlenia	2026– 2030	Obec Malé Kosihy	Zdroje EÚ Zdroje SR Zdroje obce	Vybudovanie siete nízkoenergetického verejného osvetlenia
Aktivita 3/4 Údržba vodovodného systému v obci	2024– 2028	Obec Malé Kosihy	Zdroje EÚ Zdroje SR Zdroje obce	Nový systém vodovodných potrubí zabezpečujúci kvalitnú pitnú vodu – vybudovaný bol v r 2018
Aktivita 3/5 Rekonštrukcia miestnych komunikácií	2023– 2028	Obec Malé Kosihy	Zdroje EÚ Zdroje SR Zdroje obce	Systém zrekonštruovaných miestnych komunikácií
Aktivita 3/6 Vybudovanie kamerového bezpečnostného systému v obci Malé Kosihy	2023– 2028	Obec Malé Kosihy	Zdroje EÚ Zdroje SR Zdroje obce	Rozšírený bezpečnostný kamerový systém
Aktivita 3/7 Rekonštrukcia verejného rozhlasu	2023– 2028	Obec Malé Kosihy	Zdroje EÚ Zdroje SR Zdroje obce	Zrekonštruovaná sieť

Opatrenie,aktivita	Termín (rok)	Zodpovedný	Financovanie	Ukazovateľ výstupu
Akčný plan pre Sociálnu oblasť				
Strategická prioritná rozvojová oblasť č. 2: Inkluzívna, sociálna, vzdelaná, zdravá a kultúrna obec s modernou občianskou infraštruktúrou				
Aktivita 2/1 Zvýšenie energetickej efektívnosti kultúrneho domu	2025– 2030	Obec Malé Kosihy	ZdrojeEÚ ZdrojeSR Zdrojeobce	Zrekonštruovaná budova kultúrneho domu so zníženou energetickou náročnosťou a podpora využívania obnoviteľných zdrojov energie (OZE)
Aktivita 2/2 Zvýšenie energetickej efektívnosti budovy športového zázemia futbalovej infraštruktúry	2024– 2030	Obec Malé Kosihy	ZdrojeEÚ ZdrojeSR Zdrojeobce	Zrekonštruovaná budova určená na športové účely so zníženou energetickou náročnosťou a podpora využívania obnoviteľných zdrojov energie (OZE)
Aktivita 2/3 Zvýšenie energetickej efektívnosti materskej školy	2024– 2028	Obec Malé Kosihy	Zdroje EÚ Zdroje SR Zdroje obce	Vybudovaný systém na zvýšenie energetickej efektívnosti budovy MŠ pri zvýšení podielu OZE
Aktivita 2/4 Zvýšenie energetickej efektívnosti budovy obecného úradu	2025– 2030	Obec Malé Kosihy	Zdroje EÚ Zdroje SR Zdroje obce	Vybudovaný systém na zvýšenie energetickej efektívnosti budovy obecného úradu pri zvýšení podielu OZE
Aktivita 2/5 Zvýšenie energetickej efektívnosti “Domu kultúrneho dedičstva”	2024– 2028	Obec Malé Kosihy	Zdroje EÚ Zdroje SR Zdroje obce	Zrekonštruovaná budova Domu kultúrneho dedičstva so zníženou energetickou náročnosťou a podporou využívania obnoviteľných zdrojov energie (OZE)

Aktivita 2/6 Organizovanie obecných slávností	2024– 2030	Obec Malé Kosihy	Zdroje EÚ Zdroje SR Zdroje obce	Zorganizované podujatia/ festivaly prezentujúce miestny folklóre a tradície
Aktivita 2/7 Vybudovanie multifunkčného ihriska	2024– 2025	Obec Malé Kosihy	Zdroje EÚ Zdroje SR Zdroje NSK	Vybudované multifunkčné ihrisko spĺňajúce kritéria moderného a bezpečného celku
Aktivita 2/8 Zriadenie opatrovateľskej služby	2023– 2030	Obec Malé Kosihy	Zdroje EÚ Zdroje SR Zdroje obce	Počet vytvorených pracovných miest
Strategická prioritná rozvojová oblasť č.4: Rozvoj bývania a rast počtu obyvateľstva obce				
Aktivita 4/1 Vybudovanie 1 bytového domu s bytovými jednotkami (b. j.)	2024– 2030	Obec Malé Kosihy	ŠFRB Zdroje EU	Zateplený bytový dom so zvýšenou energetickou efektívnosťou
Aktivita 4/2 Vybudovanie infraštruktúry pre bytové domy - komunikácie	2024– 2030	Obec Malé Kosihy	Zdroje EU Zdroje SK Zdroje obce	Množstvo vybudovanej infraštruktúry

Opatrenie,aktivita	Termín (rok)	Zodpovedný	Financovanie	Ukazovateľvýstupu
Akčný plan pre Environmentálnu oblasť				
Strategická prioritná rozvojová oblasť č. 5: Kvalitné životné prostredie				
Aktivita 5/1 Vodozádržné opatrenia v obci Malé Kosihy	2024– 2030	Obec Malé Kosihy	ZdrojeEÚ ZdrojeSR Zdrojeobce	Funkčný systém vodozádržných opatrení v obci
Aktivita 5/2 Vybudovanie kanalizačného systému v obci Malé Kosihy	2024– 2028	Západoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s.Nitra Obec Malé Kosihy	Zdroje EÚ Zdroje SR Zdroje Západoslovenskej vodárenskej spoločnosti, a.s.	Vybudovaný kanalizačný systém
Aktivita 5/3 Vybudovanie zberového Dvora	2024– 2028	Obec Malé Kosihy	ZdrojeEÚ ZdrojeSR Zdrojeobce	Novovybudovaný zberový dvor
Aktivita 5/4 Výstavba kompostárne	2024– 2027	Obec Malé Kosihy	Zdroje EÚ Zdroje SR Zdroje obce	Vytvorená kompostáreň
Aktivita 5/5 Rozšírenie kapacity skládky TKO	2024– 2026	Obec Malé Kosihy	Zdroje EÚ Zdroje SR Zdroje obce	Rozšírená skládka

Aktivita 5/6 Vybudovanie zariadenia na zhodnotenie a separovanie odpadov	2024 - 27	Obec Malé Kosihy	Zdroje EÚ Zdroje SR Zdroje obce	Vybudované zariadenie na separáciu
Aktivita 5/7 Výsadba zelene, zelených pásov, plôch a zón, ako preventívne opatrenia na zmiernenie negatívnych vplyvov zmeny klímy	2024 - 2030	Obec Malé Kosihy	Zdroje EÚ Zdroje SR Zdroje obce	Množstvo vysadenej zelene

5 FINANČNÁ

Jednou z kľúčových otázok programu rozvoja je schopnosť obce v priebehu jeho realizácie zaistiť zdroje potrebné na jeho financovanie. Finančné zdroje potrebné pre naplnenia aktivít uvedených v Programe hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Malé Kosihy budú plynúť z viacerých zdrojov: rozpočet obce (čo je základným zdrojom financovania aktivít), fondy Európskej únie, zdroje štátu, zdroje vyššieho územného celku, úverové zdroje, súkromné zdroje, ostatné verejné zdroje. Väčšina rozvojových aktivít–projektov bude mať viaczdrojové financovanie.

Finančné zabezpečenie podpory regionálneho rozvoja

Zákon o podpore regionálneho rozvoja (zákon č. 539/2008 Z. z.) definuje zdroje financovania regionálneho rozvoja v § 4:

(1) Regionálny rozvoj sa financuje

- a) zo štátneho rozpočtu vrátane finančných prostriedkov z rozpočtovej kapitoly Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo investícií“) a z rozpočtových kapitol iných ministerstiev,
- b) zo štátnych účelových fondov,
- c) z rozpočtov vyšších územných celkov,
- d) z rozpočtov obcí,
- e) z prostriedkov fyzických osôb,
- f) z prostriedkov právnických osôb,
- g) z úverov a príspevkov medzinárodných organizácií,
- h) z prostriedkov vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv o poskytnutí grantu uzatvorených medzi Slovenskou republikou a inými štátmi,
- i) z iných prostriedkov, ak tou stanoví osobitný predpis.

(2) Doplnkovým zdrojom finančného zabezpečenia podpory regionálneho rozvoja sú finančné prostriedky z fondov Európskej únie poskytované podľa osobitných predpisov.

ZÁVER

Dokument PHRSR obce Malé Kosihy je rozvojový dokument obce – vyjadruje víziu rozvoja obce založenú na výsledkoch strategického plánovania.

PHRSR obce Malé Kosihy je strednodobý programovací dokument s časovým horizontom 7 rokov. Tento programovací dokument bol spracovaný ako podporný dokument pre stanovenie prioritných rozvojových oblastí, strategických cieľov, priorit, opatrení a aktivít rozvoja obce Malé Kosihy.

Vykonateľnosť jednotlivých opatrení, a tým dosiahnutie stanovených cieľov, bude závisieť od mnohých faktorov. Najkritickejším prvkom je finančná náročnosť jednotlivých priorit. Taktiež dôležitým faktorom sú komplikované vlastnícke vzťahy.

Schválený PHRSR obce Malé Kosihy je otvorený dokument, ktorý sa môže dopĺňať o nové priority, opatrenia a aktivity, resp. sa môžu niektoré opatrenia a aktivity rušiť. PHRSR obce Malé Kosihy schvaľuje Obecné zastupiteľstvo v Malých Kosihách. Monitorovanie a hodnotenie PHRSR obce Malé Kosihy realizuje Obecné zastupiteľstvo v Malých Kosihách.

Príloha č. 1: Zoznam členov Riadiaceho výboru, pracovných skupín – tímov logistickej podpory a Tímu pre koordináciu participatívnej tvorby a implementácie PHRSR obce Malé Kosihy na obdobie 2024 – 2030

Personálna matica participatívnej tvorby Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja (PHRSR) obce Malé Kosihy na obdobie 2023 – 2030

Gestor PHRSR Mgr. Klaudia Ágh Homolová

Koordinátor PHRSR Attila Pszár

Pracovná skupina – tím logistickej podpory pre rozvojovú oblasť: Školstvo, vzdelávanie, šport, občianska spoločnosť, podpora rozvoja kultúry, ochrana kultúrneho dedičstva, trvalo udržateľný ekonomický rozvoj, rozvoj cestovného ruchu

1. Mgr. Klaudia Ágh Homolová

2. Tomáš Damek

Vedúci: Attila Pszár

Pracovná skupina – tím logistickej podpory pre rozvojovú oblasť: Kvalitné sociálne a zdravotnícke služby, dostupná sociálna a zdravotná starostlivosť, podpora sociálnej inklúzie

1. Jana Mišalová

2. Mgr. Klaudia Ágh Homolová

Vedúci: Attila Pszár

Pracovná skupina – tím logistickej podpory pre rozvojovú oblasť: Moderná technická infraštruktúra, doprava a mobilita, inteligentná obec, digitalizácia, smart riešenia a technické inovácie, rozvoj bývania, kvalitné a udržateľné životné prostredie

1. Attila Pszár

2. Jana Mišalová

Vedúci: Marián Czibulya

Riadiaci výbor Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja (PHRSR) obce Malé Kosihy na obdobie 2024 – 2030

Gestor PHRSR: Mgr. Klaudia Ágh Homolová.

Koordinátor PHRSR: Attila Pszár

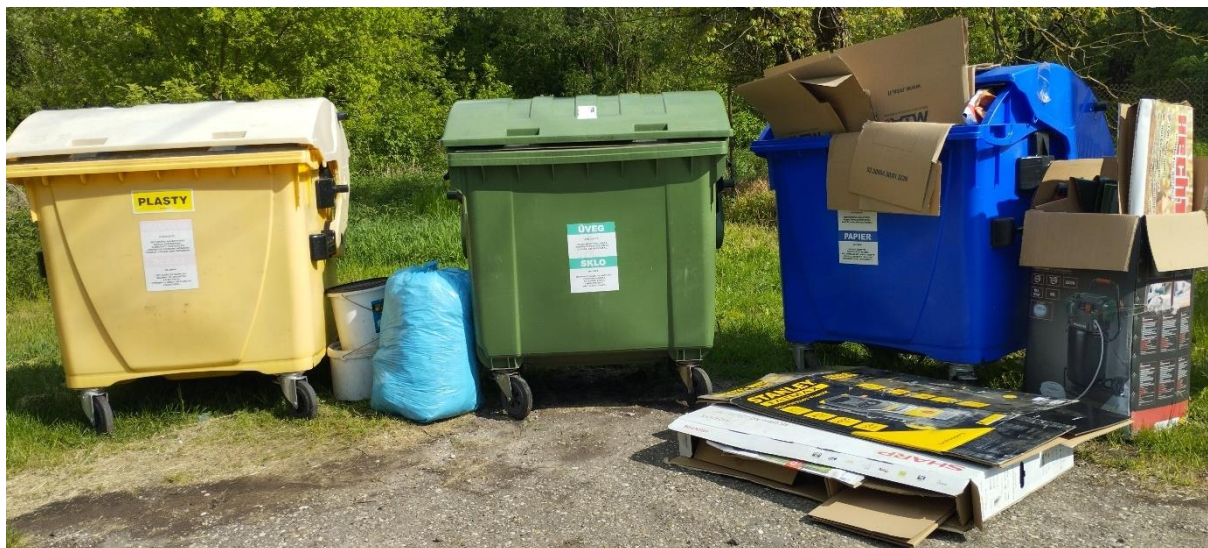
Tím pre koordináciu participatívnej tvorby a implementácie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja (PHRSR) obce Malé Kosihy na obdobie 2024 – 2030

Gestor PHRSR: Mgr. Klaudia Ágh Homolová.

Koordinátor PHRSR: Attila Pszár

Príloha č. 2 Obrazová dokumentácia

Obrázok č. 3 Stojisko na kontajnery separovaného zberu odpadov Malé Kosihy

Obrázok č. 4 Stojisko na kontajnery separovaného zberu odpadov Malé Kosihy

Obrázok č. 4 Stojisko na kontajnery separovaného zberu odpadov Malé Kosihy

Obrázok č. 5 Stojisko na kontajnery separovaného zberu odpadov Malé Kosihy

Obrázok č. 6 Stojisko na kontajnery separovaného zberu odpadov Malé Kosihy

Obrázok č. 7 Materská škola s vyučovacím jazykom maďarským Malé Kosihy

Obrázok č. 8 Materská škola s vyučovacím jazykom maďarským Malé Kosihy

Obrázok č. 9 Areál materskej školy s vyučovacím jazykom maďarským Malé Kosihy

Obrázok č. 10 Obecný úrad Malé Kosihy

Obrázok č. 11 Obecný úrad Malé Kosihy

Obrázok č. 12 Obecný úrad Malé Kosihy

Obrázok č. 13 Kultúrny dom Malé Kosihy

Obrázok č. 14 Kultúrny dom Malé Kosihy

Obrázok č. 15 Kultúrny dom Malé Kosihy

Obrázok č. 16 Starosta obce Malé Kosihy Attila Pszár, 2024

